Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5274 — 6/19 ՅՈՒՆԻՍ 1903 — ՈՒՐԲԱԹ — 23 ԸԼՊԻԼ, ԷՎՎԷԼ, 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5274

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی ادارەخانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցo փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դրս
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ 1600ԱՄԵԱԿԸ

303—1903

Առաջիկայ կիրակի, յունիս 8, Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարին հիմնարկութեան 1600ըդ տարեդարձն է, որ Հայրապետական հրամանով պիտի տօնուի պատշաճ հանդիսաւորութեամբ բոլոր հայ եկեղեցիներուն մէջ աշխարհի ամէն կողմը:

Բովանդակ քրիստոնեայ ազգութեանց մէջ չկայ եկեղեցի մը որ աւելի հին ըլլայ քան մեր Էջմիածնայ Ս. Տաճարը. զի այն հեռաւոր Թուականին, 303ին, երբ անոր հիմը կը ձգուէր Ս. Լուսաւորչի հոգեւոր հրաշալի յատակագծին համեմատ, այժմու քրիստոնեայ բոլոր ազգերն ու ժողովուրդները ընկղմած էին հեթանոսութեան թանձր խաւարին մէջ: Անկէ ճիշդ տասը տարի ետքը, 313ին էր որ ելաւ Միլան քաղաքէն այն նշանաւոր հրովարտակը, որով քրիստոնէութիւնը հռոմէական աշխարհի պետական կրօնք կը հռչակուէր: Ս. Սոփիա եկեղեցին մեր Էջմիածնի շինութենէն 230 տարի ետք հիմնարկուեցաւ: Ֆրանսա ոչ պակաս քան 200 տարի ետքն է որ ընդունած է քրիստոնէութիւնը: Անգլիացիք դար մը աւելի ետք, Գերմանացիք՝ ալ աւելի ուշ, իսկ Ռուսները Ժ. դարու վերջերը միայն ընդգրկեցին Քրիստոսի հաւատքը:

Աւելորդ է ըսել ուրեմն թէ բոլոր այդ ազգերու, ինչպէս եւ բնականաբար աւելի ետքերը քրիստոնէութիւնը ընդունողներու բոլոր եկեղեցիները ու տաճարները, որքան ալ աւելի գեղեցիկ ու հոյակապ ըլլան, չունին Ս. Էջմիածնի հնադարեան պատկառելի տարիքը:

Ս. Էջմիածնի Կաթողիկէ Մայր Տաճարին այսքան անհամեմատ հնութիւնը իբր ճարտարապետական շինուած ալ շատ մեծ կարեւորութիւն ունի, զի ո՛չ մէկ շէնք 1600 տարուընէ ի վեր անխախտ եւ անսասան կանգուն մնացեր է, կամ շարունակեր է ծառայել ճիշդ այն նպատակին՝ որուն համար շինուեր է: Իսկ Լուսաւորչէն այս տաճարը ամբողջ 16 դար շարունակ յարգուած է թէ՛ բնութեան պահարիներէ, երկրաշարժ եւն. եւ թէ մարդկային աւերմունքներէ: Անոր շրջականները խիստ շատ անգամ ցնցումներ ու փլուզումներ առաջ եկած են երկրաշարժէ, եւ բազմաթիւ հինաւուրց շէնքեր կործանած են, բայց Էջմիածին իր հաստատեղոյս եւ ամրապինդ շինուածքին շնորհիւ անոնց եւ անվտանգ տկացած է, ինչպէս կարծրաքար ժայռերը՝ ծովու ալիքներուն դէմ:

Նաեւ ոչ մէկ մարդկային ձեռք չէ համարձակած քանդել Ս. Էջմիածնի նիւթական շէնքը՝ անոր հիմնարկութենէն ի վեր անցած գացած այս 16 դարերու ընթացքին մէջ:

Այսպէս ահա ճիշդ 1600 անգամ երկրիս իր սովորական թաւալումն ըրած է արեգակին շուրջ, եւ Էջմիածին դէպի երկինք բարձրացուցած իր գմբեթը՝ անշարժ կեցեր է իր ամրակառոյց հիմերուն վրայ: Այս 1600 տարիներու ահագին ժամանակամիջոցին մէջ ի՞նչ փոփոխութիւններ տեսած է, ի՞նչ տեսարաններու ներկայ եւ ի՞նչ անցքերու հանդիսատես եղած է. արձանագրութեան յիշատակերտ մըն է: Որքա՜ն հաւատացեալներ իր քարերը համբուրած են, իր մէջ աղօթած են, Իշման Ս. տեղւոյն վրայ ուխտերնին կատարած են, եւ արցունքներով զայն թրջած են: Եւ մանաւանդ որքա՜ն հաւատացեալներ զայն տեսնելու եւ հոն իրենց ուխտն ընելու կրօնասիրական ոգւով ու փափաքով սոչորուած են: Ամէն դարու եւ ամէն ժամանակի մէջ Ս. Էջմիածնի անունը եւ նշանակութիւնը հայ հաւատացեալներու հոգեկան կապն եղած է, եւ մոգական ազդեցութիւն ունեցած անոնց սրտերուն վրայ:

Իրաւ, ընդհանրական Հայրապետին Մայր Աթոռը միշտ Էջմիածին չէ մնացած այս 1600 տարիներուն մէջ անընդհատ, այլ ժամանակի զանազան հանգամանքներու պատճառաւ՝ այլ եւ այլ տեղեր փոխադրուած է թէպէտ, բայց իր անունը ու յիշատակը միշտ նուիրական եւ հոգեցունց տպաւորութիւն ունեցած է: Իսկ 1441 թուականէն ի վեր, երբ վերջին անգամ ըլլալով կաթողիկոսական Մայր Աթոռը հոն փոխադրուեցաւ, մինչեւ ցարդ անընդմիջաբար շարունակած է մնալ կեդրոնական ընդհանրական հայրապետութեան:

Գալով իր տարեդարձներուն, պատմական ոչ մէկ յիշատակութիւն չկայ յայտնող թէ 16 հարիւրամեակները, որ անցեր են Էջմիածնի շինութենէն մինչեւ հիմա, ըլլան տօնուած այն հանդիսաւորութեամբ, ինչպէս որոշուած է ընել այս անգամ: Մեր նախնիքը կրօնական բոլոր մեծ անցքերուն ու դէպքերուն տարեդարձի կատարումը եկեղեցական սովորական տօներով ու հանդէսներով ընել բաւական համարած են, որով Էջմիածնի տարեդարձն ամէն տարի ալ տօնախմբուած է առաջիկայ կիրակին զուգադիպող կիրակիները:

Իսկ այս տարի, քանի որ 1600ամեակի մը կը հանդիպէր, կ'արժէր որ մասնաւոր հանդիսաւորութիւն մը աւելի որոշուէր: Եւ շատ գեղեցիկ ու պատշաճապէս խորհեր է Ս. Կաթողիկոսը, հրամայելով 1600ամեակին հանդիսաւոր կատարումը, որ նոր առիթ մը պիտի ըլլայ բոլոր հայ հաւատացեալ սրտերու՝ միութեան ջերմեռանդութեամբ տոգորուելու եւ միեւնոյն ոգւով ու եռանդով մեր նախնեաց Ս. Հաւատքին մէջ հաստատուելու:

Երասխէն մինչ Դանգէս, Կուրի ափունքէն մինչ Նեղոս, ինչպէս եւ Եւրոպայի ու Ամերիկայի ամէն կողմ, ո՛ւր որ Լուսաւորչի հօտէն ոչխար մը կը գտնուի, առաջիկայ կիրակի օր գէթ պահ մը միեւնոյն հոգեւոր մտածման սեւեռակէտին վրայ պիտի միացնեն իրենց ուշն ու ուրուշը՝ յիշելով թէ ի՞նչ նուիրական տարեդարձ մըն է այն օր Հայ. Եկեղեցիին եւ իր մայր տաճարին համար: Աւելցեալ այդ հոգեզուարճ զգացմամբ՝ պիտի մաղթեն որ յաւիտեան անսասան մնայ Հայ. Ս. Եկեղեցին եւ տեսնէ անթիւ հաղարամեակներ:

ՑՈՒՍԱԿ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՊԱՆԴՈՒԽՏՆԵՐԸ

Այս շաբթու, Բերա, մեր թաղէն նըպարավաճառի երկու յոյն ակերներ իրենց ծննդավայրը կը մեկնին, բժշկական հրահանգով: Երկուքն ալ բաւական ծանր հիւանդ են, մէկը՝ կարծեմ՝ նոյն իսկ անյոյս:

Այս տղոց հիւանդութիւնը, որ ինձի թոքախտ ըլլալ կը թուի, երկու բաներէ կրնայ առաջ եկած ըլլալ: Տեսած էք աղքատ մը, պանդուխտ մը, որ առողջապահական ամենատարրական կանոններու համաձայն պտրաստուած տեղ մը անցնէք ցորեկը, մանաւանդ գիշերը: Խեղճերը ընդհանրապէս ցորեկը փոշիով եւ մանրէներով լեցուն տեղ մը կ'աշխատին, առաւօտուն չատ կանուխէն մինչեւ իրիկունը ուշ ատեն, եւ գիշերն ալ ոչ աւելի առողջապահիկ, խոնաւ, աղտոտ նկուղ մը կը սպասէ իրենց:

Եւ այսպիսի տեղ մը, այդ տարաբախտները ի՞նչպէս չհիւծին:

Առողջապահութիւն բառին ի՞նչ ըլլալը չգիտցող այս մարդիկը, հակառողջապահիկ տեղեր իրենց կեանքը մաշեցնելէն ետքն ալ գէթ իրենց մնաւնդին հոգ չեն տանիր: Եւ ասոր գլխաւոր պատճառն ալ քիչ մը իրենց ագահութիւնն է: Կը հասկնամ թէ անոնք քանի մը բարա ճարելու համար է որ ստանձներ են ծանր ու մաշեցուցիչ աշխատութիւններ, բայց կրնային իրենց վաստակէն փոքր ինչ աւելի գողնալ եւ իրենց ստամոքսին նուիրել: Կան նաեւ ուրիշներ որոնք, ընդհակառակը, ագահ չեն, բայց այդ չռայլութիւնը իրենց ստամոքսին ինպատ չեն գործածեր, բան մը որ կրնար կերպով մը արդարանալ, այլ իրենց դրամը կու տան գինեպանին եւ հարբային կիներու:

Բայց այս վերջին կէտը չէ կարեւորը. ատենն մը իրաւացիորէն կրնանք ըսել թէ այդ անպիտանները թո՛ղ ուղածնին ընեն, քանի որ իրենք իսկ կը փճացնեն իրենց մարմինը:

Մեղքնալու արժանի են, սակայն, անոնք որ ստիպուած են իրենց սննդառութեան մէջ խնայողութիւն մտցնել եւ նկուղներու մէջ ապրիլ:

Եւ խորհիլ թէ վերոյիշեալ երկու հիւանդները սա հաստատ համոզումը դոյացուցած են թէ պաղ առած են վերջին ձմեռը, եւ իրենց անուշադրութեամբը, այդ պաղառութիւնը սաստկացեր է՝ զիրենք կուրծքի ցաւի տէր ընելով: Ասկիա ինձի բոլորովին անհաւանական կ'երեւայ:

Տկար անդամութիւնը եւ հակառողջապահական տեղեր ապրիլը՝ պանդուխտներու հիւանդանալուն պատճառ բռնած երկու կէտերէս մէկը կը կազմեն: Երկրորդ կէտը աւելի տսկալի է:

Ինչպէս վերը անցողակի կերպով յիշած էի, այս երկրորդ կէտը այդ պանդուխտներուն ինքնափճացումը կը կազմէ, որ երկու կերպով տեղի կ'ունենայ:

Այդ մարդիկը, իրենց կիրքերուն անձնատուր, կ'երթան աղտոտ մթնոլորտներու մէջ ինքզինքնին թունաւորել: Իսկ աւելի պզտիկ տարիք ունեցողները գիշերութեան անձնատուր ըլլալով կը դառնան:

Եւ ասոր հետեւանքը քիչ ատենէն կը տեսնուի, կամ թոքախտ եղած են կամ ասոր նման դարշելի հիւանդութիւն մը իրենց օձիքէն բռնած է: Պէտք է աւելցնել նաեւ թէ այս տեսակ հասարակ մարդոց մէջ, այս ինքնասպանութիւնը չափազանց տարածուած է:

* * *

Կեանքիս մէջ հայ նպարավաճառի շատ քիչ հանդիպած եմ. Հետեւաբար այդչափ էական չէ անոնց հիւանդանալը, գէթ մեզի համար:

Բայց, մենք միթէ չունի՞նք ամէն կողմ հաղարաւոր պանդուխտներ, որոնք նպարավաճառ չեն: Այս ողորմելի կեանքին մէջ մանրէ կլլելու եւ ինքզինքը փճացնելու ենթակայ՝ միայն նպարավաճառը չէ, այլ այդ դասակարգին պատկանող գրեթէ իւրաքանչիւր անհատ: Օրինակի համար, մեր պանդուխտները կու գան հոս, կամ կ'երթան ուրիշ մեծ քաղաք մը, օրն ի բուն չարաչար կ'աշխատին եւ գիշերն ալ խանի մը մէկ խոնաւ անկիւնը կ'անցընեն: Մէկ մաս մըն ալ աւելի կը վատթարանայ, անխոտան վանելի վայրեր այցելելով յաճախակի:

Ասոր դարմանը, հարցնէ թերեւս ընթերցողը: Ատիկա անանկ բարդ խնդիր մըն է որ անոր վրայ տող մը չգրելը խելացի գործ մը կ'ըլլայ, որովհետեւ դարման մը ընելը անկարելի է, գէթ առայժմ:

Ա. ՄԻՍԳԵՆԱՆ

—Սակայն սիրալիր հանոյակատարութեամբ մը՝ առանձին կը թողու մեզ:

—Որովհետեւ վստահութիւն ունի:

—Կրո՛ղ: Արձանը կանգնելո՛ւ մարդ է եղեր...

—Ինչո՛ւ համար վստահութիւն չպիտի ունենայ եղեր: Իր դիւրազգածութիւնը գրգռող բա՛ն մը կ'ըսենք: Միթէ ակնարկութիւնն՝ր կ'ընես այն վտանգներուն վրայ, որոնք կրնան առաջ գալ քեզի ընկերակցելէս: Սիրելի բարեկամս, ցրուէ վախերդ: Ես միջոցներ ձեռք առած եմ, չատ լաւը՝ ձեւանալու համար...

—Ի՞նչ որ պիտի այլափոխէ քեզ...

—Պէսպիսութիւնը կեանքին հաճոյքը կը կազմէ:

—Ուրեմն կոմսուհի՞ ըլլալու կը պատրաստուիս:

—Բայց ո՛չ: Այդքան անմիտ չեմ: Կ'ուզեմ պահել իմ անձնական աղատութիւնս: Այս ու այն կերպով հարստացած եմ: Բաւական գեղեցիկ հարստութիւն մը ունիմ: Լքումներու եւ քմահաճոյքներու չպիտի ենթարկուիմ ալ եւս... Ուզածիս պէս պիտի ապրիմ այսուհետեւ: Բաւական երկար տարին վազվռտած եմ, անմիտներ զբաղցնելու համար... հիմա ալ կարգը անոնցն է կատակերգութիւն խաղալու:

—Զի՞ս ալ այդ կատակերգութեան մէջ կը դնես:

—Կանխաւ չպիտի պատմեմ զայն: Ո՛չ: Լաւ ընկերներ ըլլանք իրարու: Դժուարութիւններ մի հաներ իմ աղջեւս, ու ես հնարքներ չպիտի բանեցնեմ:

—Շա՛տ լաւ: Կը նախընտրեմ ատիկա: Պիտի սրտնեղէի, եթէ թշնամական զգացումներ տիրէին մեր միջեւ: Այսպէս քաղ մը նետենք անցեալին վրայ, իբր թէ բնաւ ճանչցած չըլլանք զիրար: Իբր լաւ դրացիներ ապրինք իրարու հետ: Միայն թէ կնոջս հանդիպելու զգուշացիր, որ ի վերջոյ պատրոյգին հոտը պիտի առնէ...

—Ես ալ քեզի չափ փափագող եմ այդ բանին: Մնաց որ, ատիկա բանի մը օգուտ չպիտի ունենայ: Արդէն կոմսն ալ չի փափագիր յարաբերութիւն հաստատել այս կողմի բնակիչներուն հետ: Կ'օրայ, ձի կը հեծնէ, դիս կը սիրէ...

—Ատկէ աւելի զբաղումներու պէտք չկայ, ժամանակը գրաւելու համար: Եթէ ատոնց հետ մէկտեղ կ'ուզէ նաեւ ճարտարագործական հետազօտութիւններ կատարել, չեմ գիտեր թէ ո՛ւրկէ ժամանակ պիտի գտնէ...

—Ես ժամանակ գտնել կուտամ: Իր երկրին մէջ ցորենի, ճակնդեղի ու գետնախնձորի գետիններ ունի, բաւական քառակուսի մէթր տարածութեամբ... պէտք է որ օգուտ քաղէ անոնցմէ... Անոր պիտի սորվեցնես մշակութեան եղանակը...

—Զարմանք կը պատճառես ինծի: Հիմա ալ գործի կի՞ն դարձար:

—Խօսքը մէջերնիս, ամէն գործ ընելու յարմարութիւն կը զգամ իմ մէջս:

—Լաւ կեցիր, կոմսը կու գայ կոր...

Տոքթ. Ժանի ընկերակցութեամբ, Շեթենկել գաւթակէն վար իջաւ:

Պ. Էլերնիէի եւ ձեր միջեւ տեսակցութիւն մը որոշեցի, վաղուան համար, Թորանոցին մէջ, բաւ Էթիէնեդ: Հոն պիտի տեսնէք թէ ճարտարարուեստը ի՞նչպէս օգուտ կը քաղէ մշակութենէն՝ այսպէս օգտակար դասեր առած պիտի ըլլաք...:

—Ահ, չատ երախտապարտ եմ:

Էֆրման, բերկրապատար յափշտակութեամբ առուցուն, ջանալեալու ատիճան սեղմեց Քրիսթիանի ձեռքերը, որ քիչ մը շուարած էր, ու հրաժեշտ առաւ բժիշկէն: Էթիէնեդ գլխու չնորհալի շարժում մը ըրաւ երկու երիտասարդներուն, որոնց կողմէ կառք առաջնորդուելով, կատարեալ անձնապատուութեան զգացումով մը տոգորուած, անոր մէջ բազմեցաւ: Քրիսթիան նայուածքով հետեւելով մանկամարդ կնոջ, կ'ըսէր մտովի.

—Ի՞նչ կորովի կին է: Ճշմարտապէս գերակշիռ էակ մըն է: Երբեք այդ ծանրաշարժ մարդը չպիտի կրնայ գնահատել իր վայելած գանձին արժէքը: Էթիէնեդի հետ հեշտալի զգայութիւն մը ունենալու համար, լաւ ճանչնալու է զայն, անոր ամէն կարողութիւնները զննահատելու համար: Բայց մէկ խօսքով, ահռելի կերպով վտանգաւոր կին է: Լաւագոյն է աղէկ երթալ անոր հետ քան թէ դէշ,

Քրիսթիան այս միամիտ խորհրդածութեանց անձնատուր եղած միջոցին միտքէն անգամ չէր անցներ թէ իր նախկին սիրուհին, որուն իմացականութիւնը կը ներքողէր ,վիքթորիայի մը մէջ կրթնած ու երաղուն, կը խորհէր թէ ի՞նչպէս կրնար դիւրաւ հարուածել Քրիսթիանը, ու երդում կ'ընէր սուրի նետեցնել անոր՝ իր բոլոր ժպրութիւնները:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՐԹՕՆԸ (81)

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ը

—Ի՞նչ էր այն աղտոտ հեղնութիւնը որ քիչ մը առաջ ըրիր ինծի, հարցուց Քրիսթիան: Աշխարհիկ կիներու դասակարգին մէջ մտած հիմա, կոմսուհի՞ կոչել կուտաս ինքզինքդ:

—Ինչպէս որ կը տեսնես:

—Այս աղնուականը պիտի ամուսնանա՞ քեզի հետ:

—Եթէ հաւանութիւն յայտնեմ:

—Կը ճանչնա՞ քեզ:

—Այո՛ կը ճանչնայ: Նոյն իսկ այդ պատճառաւ կ'ամուսնանայ ինծի հետ:

—Օ՜հ, կեղծ կոմս մըն է ուրեմն:

—Ճշմարիտ կոմս մըն է, Ռուսիոյ լաւագոյն ընկերութեան հետ խնամութիւն հաստատած... Ատիկա կը բաւէ միւս զանազան կարգի նկատումները բանի տեղ չդնելու, զորս քիչ մը առաջ մէկ խօսքով ի վեր հանեցիր այնքան ճշգրտութեամբ. ասոր միակ պատճառը սա է որ կոմսը կը սիրէ զիս...

—Ատիկա աւելի ճշմարտանման կը թուի:

—Զարմանք կը պատճառես ինծի:

—Օ՛ն, խստութեամբ չխօսինք: Զգուշութիւն ձեռք առնելու պէտք չկայ, երբ իրարու հետ կը խօսինք: Առանց շլացումի կը ճանչնանք զիրար... գէթ այնպէս կը կարծեմ ես...

—Լաւ կը խօսիս: Հարկ է որ բան մը իմացնեմ քեզի, եթէ Էֆրման...

—Էֆրման՞:

—Կոմսին անունն է:

—Միտքէս անցնելու էր... Է՜հ, ի՞նչ կ'ըսէիր Էֆրմանի մասին:

—Էֆրման նախանձոտ է վագրի մը պէս, եւ թէ ալք կը գոցէ անցեալիս համար, ներկային համար կատակ չըլլար առանց հետ...

—Սակայն սիրալիր հանոյակատարութեամբ մը՝ առանձին կը թողու մեզ:

—Որովհետեւ վստահութիւն ունի:

—Կրո՛ղ: Արձանը կանգնելո՛ւ մարդ է եղեր...

—Ինչո՛ւ համար վստահութիւն չպիտի ունենայ եղեր: Իր դիւրազգածութիւնը գրգռող բա՛ն մը կ'ըսենք: Միթէ ակնարկութիւնն՝ր կ'ընես այն վտանգներուն վրայ, որոնք կրնան առաջ գալ քեզի ընկերակցելէս: Սիրելի բարեկամս, ցրուէ վախերդ: Ես միջոցներ ձեռք առած եմ, չատ լաւը՝ ձեւանալու համար...

—Ի՞նչ որ պիտի այլափոխէ քեզ...

—Պէսպիսութիւնը կեանքին հաճոյքը կը կազմէ:

—Ուրեմն կոմսուհի՞ ըլլալու կը պատրաստուիս:

—Բայց ո՛չ: Այդքան անմիտ չեմ: Կ'ուզեմ պահել իմ անձնական աղատութիւնս: Այս ու այն կերպով հարստացած եմ: Բաւական գեղեցիկ հարստութիւն մը ունիմ: Լքումներու եւ քմահաճոյքներու չպիտի ենթարկուիմ ալ եւս... Ուզածիս պէս պիտի ապրիմ այսուհետեւ: Բաւական երկար տարին վազվռտած եմ, անմիտներ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՊԷԿԵՔԷՐ

(1839–1870)

Դասընտիր մատենագրութեան հակոտընեայ կանոններու հետեւող այս վիպականը, որուն համար կեանքն այնչափ դժուարութիւններ եղաւ՝ որչափ կարճատեւ, յուսախաբութիւններով համակ ցանցուած ու մարմնական տառապանքներով մաշուած, ապաստան գտաւ երեւակայութեան վայելքներուն ու արուեստին փափկութիւններուն մէջ: Փոփոխակի առասպելասոս ու բանաստեղծ՝ ինքնաղուսպ սրտայուզումով մը, իր աւանդավէպերուն մէջ, Հոֆմանի կերպով՝ բայց աւելի չափաւորութիւնով, հաչտեցուցած է անուրջն ու իրականութիւնը, քմայքն ու զննութիւնը, եւ զգայնոտ մանրապատմութեան փոքրիկ հրաչակերտներ ըրած է Maitre Perez, Gnome ու Misererе՝ թողած է այնպիսի տողեր՝ որոնք ներդաշնակօրէն կը համաձուլեն գորովասրտութիւնն ու յստակաբանութիւնը, եւ կը յիշեցնեն աւստրիական դպրոցին ամէնէն բարեյաջող ներշնչումները:

Ստորեւ կը դնեն Պէկքէրի գործերէն զոյգ մը հատընտիր կտորներ:

Ա

ՄՕՆԲԱՔՕՅԻ ՈՐԻՆԵՐԸ

Երբ Մօնքայօն կը ծածկուի ձիւնով, գայլերու վոհմակներ, իրենց որջերէն արտահալած, անոր կողերն ի վար կ'իջնեն, ու չատ անգամներ անոնց ոռնումներուն քաստմնելի ներդաշնակութիւնը լսած ենք, ոչ միայն աղբիւրին մօտերը, այլ նաեւ գիւղին փողոցներուն մէջ իսկ: Գայլերը չեն սակայն Մօնքայոյի ամենէն սոսկալի հիւրերը:

Անոր խորափիտ հեղեղատներուն մէջ, անոր ամայի ու առապար սարերուն վրայ, անոր բազմաթիւ քարայրներուն մէջ, կը բնակին դիւային ոգիներ՝ որոնք, գիւղերը մեղուապարսերու պէս անոր զառիթափներն ի վար իջնելով, կը խռնուին ձորակներուն մէջ ու մրջնակոյտերու պէս կը տարածուին դաշտավայրերուն մէջ, ժայռէ ժայռ կը ցատքեն, ջուրերուն մէջ կը խաղան ու տերեւազուրկ ծառերու ճիւղերուն վրայ կ'օրօրուին, ոմանք կ'ոռնան սարերու խիներուն մէջ, ոմանք կը փրցընեն ու կը լմնեն ձիւնի այն անագին հատորները որոնք բարձր գագաթներէն վար կուգան, պարուրելով, ճմլելով ամէն ինչ որ հանդիպի իրենց անցքին վրայ, իսկ ոմանք կարկուտին հետ միանգամայն, անձրեւոտ գիշերները, կը բաղխին մեր պատուհաններու ապակիներուն, եւ կապտորակ ու թեթեւ բացերու ձեւով կը կը վազվռտեն ճամբիներու կնիններուն վրայէն...:

Տեսէք, չարունակեց ծերունին, ցուցնելով այն գաւազանովը՝ որուն վրայ կրթնած էր, իր ալ կողմը ցցուող Մօնքայոյի գագաթը, իր մթագին ու հսկայաձեւ կողմնաստուերն արձակելով վերջալոյսին մանիչակագոյր ու մառախլապատ երկնքին վրայ, տեսէք դեռ ձիւնապակ այս անեղեթ ալառաժները: Ահա ատոնց ծոցին մէջ կը բնակին այս դժոխային ոգիները, վայր մը որ քստմնելի ու վեհաչուք է միանգամայն:

Բ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ ՄԾՏԱՏԵՒ Լ

Մի ըսեր թէ քնքոյշ համբ է իր գանձն սպառելուն համար, եւ թէ նիւթ կը պակսի անոր. բանաստեղծներ կրնան գոյութիւն չունենալ ,բայց բանաստեղծութիւնը միշտ պիտի կենայ:

Ցորչափ հրավառ կոհակները տրոփեն լոյսի համբուրէն, ցորչափ արեւը հուրով ողողեն կապոյտ ոսկիով դրուագէ կամրոտ ամպերը, ցորչափ օդն իր ծոցին մէջ կրէ անուշահոտութիւններ ու ներդաշնակութիւններ, ցորչափ աչխարհ վայելէ գարունը, բանաստեղծութիւն պիտի կենայ:

* * Ցորչափ գիտութիւնը չյաջողի գտնել կեանքին աղբերակունքը եւ ցորչափ ծովուն ու երկնքին մէջտեղ մնայ վիհ մը որ դիմադրէ հաչիւին, ցորչափ մարդկութիւնը իր յառաջադացութեան մէջ՝ չգիտնայ թէ ի՞նչ նպատակի կը դիմէ, ցորչափ մարդուն համար մնայ գաղտնիք մը, բանաստեղծութիւն պիտի կենայ:

* * Ցորչափ մարդ բերկրանք զգայ հոգիին մէջ ,բայց անոր շուրթերը չփպտին, ցորչափ մարդ լայ, բայց արցունքները չը գան աչքերէ անոր բիբերը, ցորչափ սիրտը ու միտքը շարունակեն պայքարիլ, բանաստեղծութիւնը պիտի կենայ:

* * Ցորչափ գանուին աչքեր որոնք ցոլացնեն զիրենք դիտող աչքերը, ցորչափ շուրթը հառաչագին պատասխանէ հառաչող շուրթին, ցորչափ զոյգ մը հոգիներ կարենան ընդխառնիլ համբոյրով մը, ցորչափ գոյութիւն ունենայ դեղանի կին մը, բանաստեղծութիւն պիտի կենայ:

Սպանիացի բանաստեղծին վերոյիշեալ հատուածին հետ, ի դէպ է նաեւ ծանօթացնել գերման բանաստեղծի մը, Անասթասիուս Կրիւնի (1805–1875) հետագայ չքնաղ հատուածը, որ գրեթէ նոյնիմաստ է:

Գ

ՎԵՐՋԻՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ

Բանաստեղծներ, ե՞րբ պիտի յոգնիք բանաստեղծութենէն: Ե՞րբ պիտի դադրիք երգելէ ձեր հնադրոյմ, յաւիտենական երգը:

Առատութեան ամաղթեղջիւրը միթէ սպառած չէ՞ երկար ատեն ի վեր, միթէ բնաւ բոլորովին քաղուած չէ՞ն ծաղիկները, միթէ իսպառ ցամքած չէ՞ն աղբիւրները:

Ցորչափ արեւուն կառքն իր ընթացքը կատարէ իր կապուտակ ակօսին մէջ, ցորչափ մարդկային դէմք մը անոր ուղղէ իր ակնարկները:

Ցորչափ երկինքն ունենայ ամպրոպներու պահեստ, եւ ցորչափ սիրտ մը տարափներ տրոփէ անոնց մոլեգնութեան ներքեւ:

Ցորչափ փոթորիկներէն յետոյ ծիածանը ցայտէ ծիրանափառ, եւ ցորչափ մարդ մը եռանդագին տենչայ խաղաղութեան ներդաշնակութեան:

Ցորչափ լուսինը սփռէ իր շողերը, ցորչափ սիրտ մը կենայ զգայուն, ցորչափ անտառն իր սարսուռով զովացնէ վաստակաբեկ հոգի մը:

Ցորչափ կանանչնան գարունները, ցորչափ ծաղկին գեղափթիթ վարդենիներուն ձողաբարձները, ցորչափ այտերը զուարթանան ժպիտով մը, ցորչափ աչքերը շողշողան ուրախութենէն:

Ցորչափ գերեզմաններն ողբան նոձիներուն տակ, ցորչափ աչքերու մէջ կեանան արցունքներ, ցորչափ սրտերը կարենան փչրիլ,— նոյնչափ երկար ատեն բանաստեղծութիւնը, այս հրաչագեղ դիցուհին, պիտի տիրէ երկրի վրայ, ու իրմէ նպաստաւորուողն իրեն հետ ցնծագին պիտի կատարէ կեանքին ընթացքը բովանդակ:

Վերջին մարդն իսկ պիտի երգէ հրճուագին, ու երբ մեկնի աչխարհէս, իր ընտանեկան հինաւուրց տունէն, այն ատեն միայն պիտի հնչեն յետին բանաստեղծին շեչտերը:

Տէրը տակաւին իր ձեռքին մէջ կը բռնէ Արարչութիւնը անվթար, նման թարմ ծաղիկի մը զոր կը դիտէ ժպտագին:

Երբ օր մը այս ամբաւ ծաղիկը թարմանալ, չեմ գիտեր թէ ո՛ւրկէ ժամանակ պիտի գտնէ...

—Ես ժամանակ գտնել կուտամ: Իր երկրին մէջ ցորենի, ճակնդեղի ու գետնախնձորի գետիններ ունի, բաւական քառակուսի մէթր տարածութեամբ... պէտք է որ օգուտ քաղէ անոնցմէ... Անոր պիտի սորվեցնես մշակութեան եղանակը...

—Զարմանք կը պատճառես ինծի: Հիմա ալ գործի կի՞ն դարձար:

—Խօսքը մէջերնիս, ամէն գործ ընելու յարմարութիւն կը զգամ իմ մէջս:

—Լաւ կեցիր, կոմսը կու գայ կոր...

Տոքթ. Ժանի ընկերակցութեամբ, Շեթենկել գաւթակէն վար իջաւ:

Պ. Էլերնիէի եւ ձեր միջեւ տեսակցութիւն մը որոշեցի, վաղուան համար, Թորանոցին մէջ, բաւ Էթիէնեդ: Հոն պիտի տեսնէք թէ ճարտարարուեստը ի՞նչպէս օգուտ կը քաղէ մշակութենէն՝ այսպէս օգտակար դասեր առած պիտի ըլլաք...:

—Ահ, չատ երախտապարտ եմ:

Էֆրման, բերկրապատար յափշտակութեամբ առուցուն, ջանալեալու ատիճան սեղմեց Քրիսթիանի ձեռքերը, որ քիչ մը շուարած էր, ու հրաժեշտ առաւ բժիշկէն: Էթիէնեդ գլխու չնորհալի շարժում մը ըրաւ երկու երիտասարդներուն, որոնց կողմէ կառք առաջնորդուելով, կատարեալ անձնապատուութեան զգացումով մը տոգորուած, անոր մէջ բազմեցաւ: Քրիսթիան նայուածքով հետեւելով մանկամարդ կնոջ, կ'ըսէր մտովի.

—Ի՞նչ կորովի կին է: Ճշմարտապէս գերակշիռ էակ մըն է: Երբեք այդ ծանրաշարժ մարդը չպիտի կրնայ գնահատել իր վայելած գանձին արժէքը: Էթիէնեդի հետ հեշտալի զգայութիւն մը ունենալու համար, լաւ ճանչնալու է զայն, անոր ամէն կարողութիւնները զննահատելու համար: Բայց մէկ խօսքով, ահռելի կերպով վտանգաւոր կին է: Լաւագոյն է աղէկ երթալ անոր հետ քան թէ դէշ,

Քրիսթիան այս միամիտ խորհրդածութեանց անձնատուր եղած միջոցին միտքէն անգամ չէր անցներ թէ իր նախկին սիրուհին, որուն իմացականութիւնը կը ներքողէր ,վիքթորիայի մը մէջ կրթնած ու երաղուն, կը խորհէր թէ ի՞նչպէս կրնար դիւրաւ հարուածել Քրիսթիանը, ու երդում կ'ընէր սուրի նետեցնել անոր՝ իր բոլոր ժպրութիւնները:

(Շարունակելի)

Գալով չապիկներ արդկելու հակառողջական սովորութեան, որ բարեբախտաբար դաւառներու մէջ դեռ չատ չէ տարածուած, միասայար է։ Մինթէ հաղուստի մը յատկութիւններէն մին ալ ծակոտութիւնը չէ։ Ի՞նչ կ'ընէ նշան, եթէ ոչ, օդ չառնելու ատիճան անթափանցիկ. արդկուած չապիկը կիւթաբերդայի եւ մոլաթի կը նմանի։

Մենք չատ առաջ, զբաղած են առողջապահական խնդրով։ Մոնթէյն եւ Ֆոնսակըրիվ Ֆրանսացիները, ալխարհածանօթն Լօք եւ չատ ուրիշներ։

Զարքաշ մեծցուցէք, կ'ըսէ, Մոնթէյնը, տաքի, պաղի, հովի, արեւի, ամէն տեսակ պատահարներու, անակնկալներու, հագուստի, կապուտի, անկողնի, ուտելու, խմելու փափկութիւններէ ազատ ըրէք. ամէն բանի վարժեցուցէք, որպէս զի անձնասէր եւ թուլամորթ չըլլայ, հապա կորովի եւ առոյգ։ Տղայ, երիտասարդ, չափահաս, ծեր, միօրինակ դատեցի։»

Իր դրութիւնովը հռչակաւոր եղող Լօքի, «յաղագս դաստիարակութիւն մանկանց» անուն ծանօթ գործն ուշադրութիւնով կարդացողը կրնայ սա համոզումն ունենալ թէ հարուստներն ալ պարտաւոր են մեծցնել իրենց դաւակները դիւղացիներուն նման։

Բ. Մ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Հաղորդութիւն տօնը.—Թափօրներ.— Պ. Լուպէի եւ Իտալիոյ թագաւորին ուղեւորութիւնները.—Կանաւորումներ.— Սանթոս-Տիւմոնի օդապարիկը.— Ֆիկուրի։

Բարիզ, 15 յունիս.— Երէկ Բարիզի մէջ հակակրօնական որ եւ է արտայայտութիւն տեղի չունեցաւ Հաղորդութեան տօնին առթիւ։ Եկեղեցիէ դուրս միայն Մատլէն, Սէն-Սիւլբիս ու Սէն-Թոմաս'Ա.քէն եկեղեցիները թափօր կատարեցին։ Սէնթ-Օկիւստէնի եւ Սէն-Վէնսան-տը-Բոլի եկեղեցիները համակերպած էին ոստիկանութեան զեկոյցին, որով արգիլած էր թափօրներու կատարուիլը Հաղորդութեան տօնին առթիւ։ Դաւառային քաղաքներու մէջ, սակայն, Հաղորդութեան տօնը միջադէպերու պատճառ եղաւ։ Տէօնքերքի մէջ ընկերվարականներ քանի անդամ թափօրին կարգը խանգարեցին եւ վերջապէս ցրուեցին։ Ֆինիսթէրի մէջ կաթոլիկները եւ ընկերվարականները ծեծկուեցան։ Ամէնէն աւելի Նանթի մէջ միջադէպեր պատահեցան։ Առջի իրիկունը ընկերվարական նախկին երեսփոխան Պ. Ալլըման հրապարակասուութիւն մը կատարելով, այդ միջոցին որոշուած էր արգիլել թափօրը։ Ընկերվարականները որոշած էին թող չտալ այդ թափօրը. իսկ ազգայնական կուսակցութիւնն ալ անոր հակառակ որոշում տուած էր։ Կաւավարիչը նոյն առտուն իսկ արգիլեց Հաղորդութեան տօնին թափօրը։ Կղերականները համակերպեցան այդ զեկոյցին, բայց կէս օրէն երկու ժամ առաջ Սէն-Բիէր եկեղեցիին դուռները բացուեցան եւ հաւատացեալներու բազմութիւն մը եկեղեցական երգերով դուրս ելաւ։ Ընկերվարականները ատոնց դէմ ելլելով թող չտուին եւ սկսան աղաղակել, ուրեկէ կռիւ ծագեցաւ եւ վերջապէս թափօրը խանգարուեցաւ։

—Ազգային կարասիներու պաշտօնեաները, հագիւ թէ Անգլիոյ թագաւորին ուղեւորութեան առթիւ եղած աշխատութիւնները աւարտած էին, Նորէն գործի սկսան, Իտալիոյ թագաւորին ուղեւորութեանը համար։ Ամէն զատ Պ. Լուպէ ալ մօտերս Լոնտոն պիտի ուղեւորի։ Ուրեմն հարկ պիտի ըլլայ երեւան հանել պահեստի չքեղ կարասիները եւ զատել պաշտօնական ընդունելութեան պահուն գործածուելիք աթոռները, կարասիները, օթոցները եւայլն։ Լոնտոնի մէջ Պ. Լուպէ պիտի ընակի Սէնթ-Ճէյմսի պալատը, որ ինչպէս ծանուցուեցաւ, Անգլիոյ թագաւորին կողմէ անոր տրամադրութեանը տակ դրուած է. բայց Ֆրանսական դեսպանատան մէջ ալ մեծ երեկոյթ մը պիտի տայ։ Արտաքին գործոց նախարարութեան ճարտարապետ Պ. Շէյան Լոնտոն գացած է եւ երբ հարկ եղած յատկաձեւերը պատրաստելով Բարիզ դառնայ, այն ատեն կարասիներու պատրաստութիւնը պիտի սկսի եւ կարելի է որ ազգային կարասիներու տնօրէն Պ. Լոքէ անձամբ Լոնտոն երթայ։ Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպանատան չէնքը անցեալ տարի ընդարձակուեցաւ. հանդէսներու յատուկ սրահ մը եւ ճաշասրահ մը շինուեցան։ Անգլիոյ թագաւորը անձամբ պիտի կատարէր անոնց բացումը, բայց հիւանդութիւնը արգելք եղաւ, ինչպէս թագաւորութեան հանդէսն ալ յետաձգեց։ Ֆրանսայի ազգային կարասիներու տնօրէնը այդ թուականին բաւական կարասիներ ղրկած էր՝ ճաշասրահը կահաւորելու համար, սակայն յետոյ Բարիզ վերադարձուեցան։ Դեսպան Պ. Բամսոն ամբողջացուց կահաւորումը, որով զանոնք նորէն ղրկելու պէտք պիտի չմնայ։ Միայն Կոպլէնի կաղերներ եւ օթոցներ պիտի ղրկուին։

—Իտալիոյ թագաւորին Բարիզ այցելելուն վերաբերեալ բոլոր խնդիրները կարգադրուեցան Հռոմի Ֆրանսական դեսպանին եւ Իտալիոյ արքայական պալատան վերատեսուչին միջեւ։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը յուլիս 16էն մինչեւ 20 Բարիզ պիտի մնայ։ Ինչպէս յայտնի է, Իտալիոյ թագաւորը արտաքին գործոց պաշտօնարանը պիտի իջեւանի։ Դիւանագիտական ընդունելութեանց յատկացուած օրահները բաւական չքեղ կերպով կահաւորուած են, որով ազգային կարասիներու պաշտօնեաները միայն նընջասրահին կահաւորմանը պիտի աշխատին։ Հաւանօրէն Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին պիտի յատկացուի նախարարական անկողինը, վասն զի Պ. Տէլքասէ հոն չի բնակիր։ Կահաւորումը եւ զարդարանքները պիտի ըլլան անոնք որ գործածուեցան երբ Իտալիոյ թագաւորին մեծ հայրը այցելութիւն տուաւ Նարոլէոն Գ.ի։ Անգլիոյ թագաւորին այցելութեանը ատեն ալ մեւեւնոյն պարագան ուշադրութեան առնուեցաւ։ Իտուարտ Է. զարմացաւ եւ սքանչացաւ իր ննջարանին մէջ գտնելով իր մօրը անուան սկզբնատառերը կրող կարասիներ՝ որոնք մասնաւորապէս պատրաստուած էին, երբ Վիքթորիա թագուհին իր երիտասարդութեանը միջոցին Բարիզ այցելեց։

— Պ. Սանթոս-Տիւմոն քանի անգամ փորձած էր իր զեկաւոր օդապարիկը տանիլ մինչեւ Լոնտոնի ձիարձակարանը, որպէս զի կարենայ մարգգեռնին վրայ իջնել, ձիարշաւ կատարուած միջոցին։ Օդին նպաստաւոր վիճակը, երէկ, թոյլ տուաւ անոր իրականացնել իր ծրագիրը։ Ճիշդ ժամանակն էր, վասն զի ամառուան վերջին գումարումը տեղի կ'ունենար։ Զորրորդ ձիարշաւին ատեն Պ. Սանթոս-Տիւմոնի օդապարիկը երեւցաւ ձիարձակարանին վրան։ Ամէն կողմ դարձաւ իր օդապարիկը եւ սկսաւ աստիճանաբար իջնել։ Հետաքրքիրներ ուղեցին բռնել չուանը, բայց օդաչուն արգիլեց եւ դիւրութեամբ վար իջաւ։ Պ. Սանթոս-Տիւմոն քանի մը վայրկեան կեցաւ մարգարեներուն վրայ, կիներ՝ իրենց թաղկինակներով եւ այլ իրենց դաւաղաններով կ'ողջունէին զայն. քիչ ետքը օդապարիկով վեր ելաւ ու մեկնեցաւ։ Հիմա խնդիր է դիտնալ թէ օդաչուները կրնա՞ն ձիարձակարան մտնել, առանց մուտք վճարելու դրան առջեւ։

—Ֆիկուռ, Ֆիկուրիի դէպքերուն վրայ գրած յօդուածի մը մէջ կ'ըսէ.— «Սխալ է կարծել թէ երկիրը խաղաղած է Ֆիկուրիի ողասիին մէջ քանի մը քարացած ցեղեր փոշեցած ըլլալէն հետեւցնելով։ Բնիկները հարկ պիտի ըլլայ հալածել մինչեւ այն տեսակ բարձր տեղեր՝ ուր խոշոր թնդանօթները դժուար կը հասնուին. Նաեւ օդն ալ այնքան տաք է որ նոյն իսկ հիմա քառասուն աստիճանը կ'անցնի։ Ցուսալի է որ այդ տաժանելի գործին համար բնիկ զինուորներ գործածուին որոնք վարժուած են կլիմային, Նաեւ մեծ փափաք մը ունին հալածելու իրենց հակառակորդ ցեղերը։ Ալժէրիոյ կուսակալութիւնը ճարտար ձեռքերու մէջ է։ Պ. Ժոննար թող պիտի չտայ որ կատարուած գործողութիւնը ընդհատուի։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ընտրութիւններ.— Վերջին յոդոռներ.— Հազար չորս հարիւր ընտրելիներ.— Ընկերվարականները։

Պերլին, 14 յունիս.—(Թայմզի հեռագիր).—Ցառաջիկայ երեքշաբթի պիտի կատարուին Խորհրդարանին ընդհանուր ընտրութեանց առաջին քուէարկութիւնները։ Բաղաքական զանազան կուսակցութեանց լրագիրները կը յորդորեն իրենց ընթերցողները որ ընտրական իրաւունքնին գործադրեն, իրաւունք մը զոր ունի քսանըհինգ տարիէն վեր եղած ամէն Գերմանացի, քանի մը բացառութիւններէ զատ։ Լրագիրները կը յիշեն թէ 1898ի ընտրութեանց ատեն ընտրողներու մէկ երրորդ մասը՝ այսինքն 3,600,000 հոգի, ձեռնպահ մնացած էին։ Նորէն Տոյչ Ակիեմայնեն Զայթունգ կէս-պաշտօնական թերթը կը յանձնարարէ կարգապահ կուսակցութեան ամէն ջանք ընել յաղթելու անկարգապահ կուսակցութեան։ Խորհրդարանին 397 աթոռներուն համար 1400էն աւելի ընտրելիներ կան։ Պէտք չէ, սակայն, մոռնալ թէ գերմանական ընտրութեան դրութիւնը կը ներէ ընտրելիի մը որ մէկէ աւելի չրջանակներու մէջ ընտրելի ներկայանայ։ Այդ կերպով է որ ընկերվարական կուսակցութեան պետին՝ Պ. Պէպէլի անունը տասը անգամ կը տեսնուի ընտրելիներու ցուցակին մէջ։ Ուրիշ նշանաւոր երեսփոխաններ ա գոհացած չեն մէկ տեղէ ընտրելի ներկայանալով։ Ընկերվարականները ընտրելի մը կը ներկայացնեն այն չրջանակներուն մէջ, ուր յաջողելու յոյս չունին։ Նպատակնին այն է որ իրենց կուսակիցներուն թիւը հասկնան այդ չրջանակներուն մէջ։ Այդ կերպով կրցած են թիւեր հրատարակել՝ ցոյց տուող ընկերվարականներու ձայներուն աճումը։ 1887ին էին 763,128 եւ 1890ին, ընկերվարականութեան օրէնքին դադրեցնելէն եւաքը՝ 1,246,298. իսկ 1893ին 1,786,738 եւ 1898.ն՝ 2,107,096։

ԱՆԳԼԻԱ

Կալէսի իշխանը եւ Պ. Լուպէի ի պատիւ տրուելիք ճաշկեցոյթը.—Պ. Զէմպրլէնիչերկու նամակներ մամասպաշտութեան վրայ։

Լոնտոն, 14 յունիս.—Բրեւ Ասոսիէյսըն կ'ըսէ թէ Կալէսի իշխանը ընդունած է Լորտ-Բաղաքապետին հրաւէրը, ներկայ գտնուելու համար քաղաքապետարանին մէջ ի պատիւ Պ. Լուպէի տրուելիք հացկերոյթին։ Լուսաբար թագաւորը պաշտօն յանձնեց Պ. Բէրսի-Էրմիթէյճի, Սէնթ-Ճէյմսի պալատան մէջ յարկեր պատրաստելու Պ. Լուպէի համար։

—Լրագիրները կը հրատարակեն Պ. Զէմպրլէնի կողմէ գրուած երկու նամակներ, որոնք պատասխաններ են մաքսային առաջարկներու նկատմամբ խնդրուած բացատրութեանց։ Առաջին նամակին մէջ Պ. Զէմպրլէն կ'ըսէ թէ անհեթեթ է վախնալ որ Անգլիա վնասուի իր արտաքին վաճառականութեան մէջ։ Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ դեսպանը, երէկ Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդին Նախագահին հետ։

— Անգլիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան երկրորդ թարգմանն Պ. Մանուէլթամ որ ժամանակէ մը ի վեր կը վարէ Սկիւպի ռուսական հիւպատոսարանին գործերը, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ԳՈՆԵԱՑԻ կուսակալը Պուրսուր ժամանած է քննական պտոյտի համար։

ԷՆԿԻՒՐԻՒ կուսակալը որ քննական պտոյտի ելած է, Մէճիթիէյն Դըրէէր ուղեւորեր է։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ կառավարութիւնը Վաղա պատուանշանի երկրորդ կարգը տուաւ Այտընի նահանգին կրթական տնօրէն Նաիլի էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտոնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ՍԷԼԱՆԻԿի Վարտար Գարուսրէն դուրս նոր պահականոցի օտ կառուցուող կաթոլիկ Պուլկարներու եկեղեցիին ու առաջնորդարանին չինութիւնը աւարտած ըլլալով բացումը երկուշաբթի օրը կատարուեր է։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

—Սէլանիկի քարափը տասերկու մէթր եւս ընդարձակելու գործողութիւնը ուղղակի կայս. կալուածներու վարչութեան կողմէ պիտի կատարուի։ Շինութիւնները մօտերս պիտի սկսին եւ կայս. կալուածներու տնօրէնի օգնական ճարտարապետ Հիւսէյին փաշայի հսկողութեամբ պիտի կատարուին։

—Սէլանիկի նահանգին հունձքերը, այս տարի, տասը տարիէ ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակով առատ ու լաւ պիտի ըլլան։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս, երէկ, առաջին թարգմանին հետ ներկայ գտնուեցաւ յոյն-կաթոլիկ վարժարանին քննութիւններուն։

—Պ. Կրիբարիս, երէկ, Ֆէնէր երթալով տեսակցեցաւ Տ. Եռաքիմ Ս. Պատրիարքին հետ։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ. — Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին վրայ երեք-չորս պրմ ալ աւելցուելով, Ներսպայէն նոր գործիքներ պիտի բերուին՝ էլեկտրականութեամբ բուժում կատարելու համար։

ԵԼՄԻՆԷՆ բերուած 83 տղոց օրական հինգական տեսակ կերակուր պիտի տրուի, առտուները կաթով հաց եւ իրիկուան դէմ ալ թէյ։ Ատոնք եթէ հիւանդ ըլլան, աղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ պիտի դարմանուին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին դասաւանդութեանց տնօրէն Մահմուտ Հագը փաշա, վիրաբուժութեան ուսուցիչ Խայրէտտին փաշա եւ ախտաճանաչութեան ուսուցիչ Բրիֆաթ Հիւսամէտտին պէյ, երէկ, Պերլին ուղեւորեցան՝ տեղւոյն ռերիկեան վարժարանին քննութեանց ներկայ գտնուելու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԻ վարչական Խորհուրդին Նախագահ Սըր Հաճի Պապընկիրն Սմիթ, վաղը, Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

Ռեժիի վարչական Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ դրաղեցաւ ընթացիկ տարուան ընդհանուր եւմացոյցով։ Ռեժիի պաշտօնեաներուն թոշակները նախորդ տարեշրջանի հիմերուն վրայ որոշուած են։

ՊԱՐՏԷԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ. — Պերլինէն յունիս 15 թուականով կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիդոռ, օսմ. արժէթուղթեր ունեցողներու ընկերակցութեան քարտուղարութիւնը նամակ մը ուղղած է ընկերակցութեան անդամներուն, առաջարկելով որ իրենց քուէն տան օսմ. հանրային պարտքի միացման վրայ, որուն համար պայմանաժամ կուտայ մինչեւ 22 յունիս։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԵՐԸ.— Այն պարագային երբ Օսմ. հանրային պարտքի միացման ծրագիրը գործադրուի, Բուլկարի երկաթուղիի պարտաթուղթերը ունեցողները Հանրային Պարտքի վարչութեան պիտի յանձնեն կտրոններու թերթերը, որոնց փոխարէն 2 ֆր.ի գումար մը պիտի առնեն իրաքանչիւր թուղթի։ Գալով պարզեւներու (բոնիֆ) ամբողջական վճարման, չանեկան է մէկ քանի մասնամասնութիւններ տալ։ Պարգեւներու արժէքը մինչեւ 1909՝ 3,600,000 ֆր. է, իսկ 1910էն մինչեւ վիճակահանութեան (1974) վերջը՝ 2,325,000 ֆր.։ Ամորթի եղած երկաթուղիի թուղթերու քանակը, որ 1904 տարեշրջանի համար 4950 հատ որոշուած է, ամէն տարի հարիւրին 3 կ'աւելնայ մինչեւ 1910, որմէ ետքը այս թիւը կ'աւելնայ աւելի մեծ համեմատութեամբ, պարգեւներու գումարին նուազման համեմատ 270,000 օսմ. ոսկիի (6,151,700 ֆր.)։ Բուլկարի երկաթուղիին պարտաթուղթերու, տարեվճարէն 1,363,600 ֆր. կ'աւելնայ այժմ պարգեւներու եւ ամորթիսմանները համար տարեկան անհրաժեշտ վճարումը ըլլալէ ետքը։ Այս խնայողութիւնը 1,135,900 ֆր. պիտի ըլլայ, 1909ին, 1,762,000 ֆր. 1910ին եւ 886,000 ֆր. 1920ին։ 1928ին տարեվճարը պիտի բաւէ ճշդապէս, բայց 1929 տարիէն սկսեալ աւելի մեծ գումարի մը պէտք պիտի ըլլայ, որ պիտի աւելնայ չարունակաբար։ Տարեկան միացորդ գումարները պիտի յատկացուին Բուլկարի երկաթուղիի պարտաթուղթերու գնման, պահեստի դրամագլուխ մը կազմելու համար յետագայ տարիներուն համար, առանց հաշուելու 40% մասը՝ յաւելեալ թէնբպլոյէն կը ղրկուէին։ Մինչդեռ Շարլոթէնպուրկի վարժարանը կը քննէր Ֆոնթէնբպլոյի վարժարանին կողմէ հաղորդուած դրութիւնները, Ֆրանսա ալ իր կողմէ լրտես մը կամ լրտեսուհի մը ունէր Շարլոթէնպուրկի զինուորական վարժարանին մէջ՝ նշանաւոր Մաթիլտ Պոմիէն։ Վէսէլի տարփուհին էր, ինչպէս որ հիմա անոր կինն է։ Այդ կինը Վէսէլէն կը ստանար, առանց անոր զգացնելու, զանազան տեղեկութիւններ զորս Ֆրանսայի կառավարութեան կը հաղորդէր, մանաւանդ Գերմանիոյ յանձնուած ֆրանսական զրութիւններուն պորտրան։ Երբ այդ յանձնումին հետեւանքով Տրէյֆիւս ամբաստանուեցաւ ու դատապարտուեցաւ, Վէսէլ կասկածեցաւ թէ իր ձեռքը անցած գրութիւններուն վրայ դատապարտուած է, զորս ստացած էր Ֆոնթէնբպլոյի ֆրանսացի սպայէն։ Ցետոյ Մաթիլտ Պոմիէ Վէսէլէ լրտես ըրաւ Ֆրանսայի հաշուոյն եւ զայն 1896ի Զատկին ներկայացուց Լոթ հաղարապետին Լուչէրնայի մէջ, ուր ներկայ էր նաեւ գոմիսէր Թոմ։ Երկրորդ տեսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ Լիէժի Օթէլ տը լ'Էօրոբի մէջ 1896 յունիս 14ին Վէսէլի, Լոթի ու Թոմի միջեւ. ներկայ էին նաեւ Ժոնք հարիւրապետը եւ Մաթիլտ Պոմիէ։ Վէսէլ խնդիրը հասկնալով, Ֆրանսայի սպաներուն պարզեց այն իրողութիւնները որոնք Տրէյֆիւսը կը չքմեղացնէին եւ բուն իսկ մատնիչը երեւան կը հանէին. բայց այդ յայտնութիւնները խեղդուեցան։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բերայի ոստիկանութեան քննիչներէն Իսմայիլ ու Սիւրէեա պէյերու։

—Զաթալճայի գաւառակին Սիլիվրի գաւառակին նախ անուանուեցաւ Պէօյիւք Զէքմէճէի նախորդ նախ Մէհմէտ Էմին էֆ.։ Սըվազի նահանգին Մէճիտիւզի գաւառակին նախ անուանուեցաւ Մուսթաֆա Ֆէվզի էֆ.։ Իտիրնէի նահանգին Իսքէճէ գաւառակին նախ անուանուեցաւ Իշթիպի նախորդ նախ Ասմէտ Մուխթար էֆ.։

—Ասանայի նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար անուանուեցաւ Պաղտատի նահանգին ոստիկան-գինուորներու կեդրոնական վաշտին մէջ իբրեւ հիւր գտնուող Հիւսէյին Հիւսնի փաշա։ Զաթալճայի գաւառին ոստիկան-զինուորներու վաշտին հրամանատար անուանուեցաւ Պրուսայի նահանգին կեդրոնական վաշտին հաղարապետ Մէհմէտ էնիս պէյ, որուն գնդապետութեան աստիճան տրուեցաւ։

—Գնդապետութեան աստիճան տրուեցաւ Ոստիկանութեան Դրան բանտին տնօրէն հաղարապետ Իսքէնէր պէյի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոնա Սէրայի փոխադրութեանց ընկերութեան Նախագահ աւրտորիական հպատակ Պ. Շմարտէի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Թուրք լրագիրները հետեւեալը կ'արտատպեն Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէէն.—«Պուլկարիոյ նախարարութիւնը իր գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան Նկատմամբ ունեցած հպատակութեան ու հաւատարմութեան զգացումները աւելի ամրապնդելու փափաքող ըլլալով, բացարձակապէս ընկճած ու բնաջինջ ըրած է ժամանակէ մը ի վեր իշխանութեան մէջ երեւան եկած ապստամբական խմբերը, եւ հիմա Պուլկարիոյ մէջ ապստամբներուն հետքը անգամ չէ մնացած։»

—Կ. Պոլսէն կը գրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի թէ Պ. Նաչէվիչի Կ. Պոլիս այցելելը աւելի ամրապնդած է իշխանութեան եւ գերիշխան Պետութեան մէջեւ եղած յարաբերութիւնները։

—Բէյթէրէի եւ Զիտէի բնակիչները պատգամաւորութիւն մը ղրկեր են Սոֆիա, յայտարարելու համար որ մինչդեռ Տանէվի Նախարարութեան օրով կարգ մը խայտառակ անէրու կողմէ կը խոչանգուէին, հիմա նոր նախարարութեան օրով այդ տեսակ բաներ չեն պատահիր։ Այդ պատգամաւորութիւնը ընդունուեր է արտաքին ու ներքին գործոց նախարարներուն կողմէ։

—1901ին ու 1902ին Պուլկարիոյ պետական վարժարանները 236,108 ուսանողներ յաճախած են, որոնց 164,952ը՝ մանչ եւ 71,156ը՝ աղջիկ։

ԱՒՍԳՐԻՈՅ Նախարարապետ Պ. Ֆոն Բէրպէրի յայտարարութիւնները մեծ գոհունակութիւն պատճառած են օսմ. չբոլորներուն մէջ։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Պալատան առաջին քարտուղար Թահսին փաշայի ապարանքին մէջ, երէկ, տեղի ունեցաւ Ն. Վսեմութեան ազգկան ամուսնութիւնը՝ Խարիֆիէի արարողապետ Դալիպ պէյի որդւոյն՝ արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին պաշտօնեաներէն Մէհմէտ Ֆուատ պէյի հետ։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Անտառներու, հանքերու ու երկրագործութեան նախարար-Մէլիհ Մէլհամէ փաշա, Օսմ. Պանքային խորհրդական Բանճիրի պէյ, պուլկարական գործակատար Պ. Կէչով, Խախամ Պաշի գայմագամը եւ Ռուսիոյ, Գերմանիոյ, Աւստրիոյ ու Ցունաստանի դեսպանատան առաջին թարգմանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Անսալտս նաւադարձարանին Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ռումանիոյ դեսպանը, երէկ Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդին Նախագահին հետ։

— Անգլիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան երկրորդ թարգմանն Պ. Մանուէլթամ որ ժամանակէ մը ի վեր կը վարէ Սկիւպի ռուսական հիւպատոսարանին գործերը, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ԳՈՆԵԱՑԻ կուսակալը Պուրսուր ժամանած է քննական պտոյտի համար։

ԷՆԿԻՒՐԻՒ կուսակալը որ քննական պտոյտի ելած է, Մէճիտիէյն Դըրէէր ուղեւորեր է։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ կառավարութիւնը Վաղա պատուանշանի երկրորդ կարգը տուաւ Այտընի նահանգին կրթական տնօրէն Նաիլի էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտոնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ՍԷԼԱՆԻԿի Վարտար Գարուսրէն դուրս նոր պահականոցի օտ կառուցուող կաթոլիկ Պուլկարներու եկեղեցիին ու առաջնորդարանին չինութիւնը աւարտած ըլլալով բացումը երկուշաբթի օրը կատարուեր է։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

—Սէլանիկի քարափը տասերկու մէթր եւս ընդարձակելու մէթր գործողութիւնը ուղղակի կայս. կալուածներու վարչութեան կողմէ պիտի կատարուի։ Շինութիւնները մօտերս պիտի սկսին եւ կայս. կալուածներու տնօրէնի օգնական ճարտարապետ Հիւսէյին փաշայի հսկողութեամբ պիտի կատարուին։

—Սէլանիկի նահանգին հունձքերը, այս տարի, տասը տարիէ ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակով առատ ու լաւ պիտի ըլլան։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս, երէկ, առաջին թարգմանին հետ ներկայ գտնուեցաւ յոյն-կաթոլիկ վարժարանին քննութիւններուն։

—Պ. Կրիբարիս, երէկ, Ֆէնէր երթալով տեսակցեցաւ Տ. Եռաքիմ Ս. Պատրիարքին հետ։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ. — Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին վրայ երեք-չորս պրմ ալ աւելցուելով, Ներսպայէն նոր գործիքներ պիտի բերուին՝ էլեկտրականութեամբ բուժում կատարելու համար։

ԵԼՄԻՆԷՆ բերուած 83 տղոց օրական հինգական տեսակ կերակուր պիտի տրուի, առտուները կաթով հաց եւ իրիկուան դէմ ալ թէյ։ Ատոնք եթէ հիւանդ ըլլան, աղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ պիտի դարմանուին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին դասաւանդութեանց տնօրէն Մահմուտ Հագը փաշա, վիրաբուժութեան ուսուցիչ Խայրէտտին փաշա եւ ախտաճանաչութեան ուսուցիչ Բրիֆաթ Հիւսամէտտին պէյ, երէկ, Պերլին ուղեւորեցան՝ տեղւոյն ռերիկեան վարժարանին քննութեանց ներկայ գտնուելու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԻ վարչական Խորհուրդին Նախագահ Սըր Հաճի Պապընկիրն Սմիթ, վաղը, Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

Ռեժիի վարչական Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ դրաղեցաւ ընթացիկ տարուան ընդհանուր եւմացոյցով։ Ռեժիի պաշտօնեաներուն թոշակները նախորդ տարեշրջանի հիմերուն վրայ որոշուած են։

ՊԱՐՏԷԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ. — Պերլինէն յունիս 15 թուականով կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիդոռ, օսմ. արժէթուղթեր ունեցողներու ընկերակցութեան քարտուղարութիւնը նամակ մը ուղղած է ընկերակցութեան անդամներուն, առաջարկելով որ իրենց քուէն տան օսմ. հանրային պարտքի միացման վրայ, որուն համար պայմանաժամ կուտայ մինչեւ 22 յունիս։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԵՐԸ.— Այն պարագային երբ Օսմ. հանրային պարտքի միացման ծրագիրը գործադրուի, Բուլկարի երկաթուղիի պարտաթուղթերը ունեցողները Հանրային Պարտքի վարչութեան պիտի յանձնեն կտրոններու թերթերը, որոնց փոխարէն 2 ֆր.ի գումար մը պիտի առնեն իրաքանչիւր թուղթի։ Գալով պարգեւներու (բոնիֆ) ամբողջական վճարման, չանեկան է մէկ քանի մասնամասնութիւններ տալ։ Պարգեւներու արժէքը մինչեւ 1909՝ 3,600,000 ֆր. է, իսկ 1910էն մինչեւ վիճակահանութեան (1974) վերջը՝ 2,325,000 ֆր.։ Ամորթի եղած երկաթուղիի թուղթերու քանակը, որ 1904 տարեշրջանի համար 4950 հատ որոշուած է, ամէն տարի հարիւրին 3 կ'աւելնայ մինչեւ 1910, որմէ ետքը այս թիւը կ'աւելնայ աւելի մեծ համեմատութեամբ, պարգեւներու գումարին նուազման համեմատ 270,000 օսմ. ոսկիի (6,151,700 ֆր.)։ Բուլկարի երկաթուղիին պարտաթուղթերու, տարեվճարէն 1,363,600 ֆր. կ'աւելնայ այժմ պարգեւներու եւ ամորթիսմաններու համար տարեկան անհրաժեշտ վճարումը ըլլալէ ետքը։ Այս խնայողութիւնը 1,135,900 ֆր. պիտի ըլլայ, 1909ին, 1,762,000 ֆր. 1910ին եւ 886,000 ֆր. 1920ին։ 1928ին տարեվճարը պիտի բաւէ ճշդապէս, բայց 1929 տարիէն սկսեալ աւելի մեծ գումարի մը պէտք պիտի ըլլայ, որ պիտի աւելնայ չարունակաբար։ Տարեկան միացորդ գումարները պիտի յատկացուին Բուլկարի երկաթուղիի պարտաթուղթերու գնման, պահեստի դրամագլուխ մը կազմելու համար յետագայ տարիներուն համար, առանց հաշուելու 40% մասը՝ յաւելեալ

գումարին եւ ուրիշ խնայողութեանց վերայ։ Նոր փոխառութիւնը, պիտի հաստատուի 56 տարիէն, մինչդեռ Բուլգարիի երկաթուղիի Պարտաթուղթերու վիճակահանութիւնը կը տեւէ մինչեւ 1974։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. — Ֆրանսացի եւ գերման խմբակներուն միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն գոյացած է, որ կ'ապահովէ Ֆրանսական դրամագլուխներու մասնակցութիւնը այդ ձեռնարկին։

ՅՈՒՆԱՐԻՆ Թահիsrոմոս լրագիրը, երբեմնէն սկսեալ անպայման դադարման դատապարտուեցաւ, կրկին անգամ եղած պատուերի մը անսատած ըլլալուն համար։

ԱԹԷՆԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Ցանուցանողի թագաւորը, անցեալ շաբաթ օրը, Աթէնքի ցուցահանդէսին բացումը կատարելէ ետքը, զանազան մասերը այցելելով օսմ. ճիւղին առջեւ կեցեր է։ Երկիրս թագաւորը հոն ցուցադրուած զանազան առարկաներուն գեղեցկութիւնը գնահատեր եւ Օսմանցիներուն՝ արհեստներու մէջ ունեցած զարգացումը գովեր է։ Թագաւորը գոհունակութիւն յայտներ է Աթէնքի ցուցահանդէսին մէջ Օսմանցիներուն մասնակցութեանը եւ օսմ. ու հելլէն ճիւղերուն քովէ քով գտնուելուն համար, ինչ որ Թուրքիոյ եւ Յունաստանի բարեկամական յարաբերութեանց մէկ նոր ապացոյցը կը կազմէ։

—Այդ ցուցահանդէսին գեղարուեստական մասին մէջ կան կայս. Թիկնապահ Անմէտ Ալի փաշայի եւ կայս. Պալատան նկարիչ Պ. Զոնարոյի նկարները։ Այսպէս կուսակալ Բեամիլ փաշա ալ քանի մը մեծարժէք առարկաներ պիտի ղրկէ նոյն ցուցահանդէսին։ Ն. Բարձրութիւնը արքէն ամէն տարի թանկագին առարկաներ կը ղրկէ Իզմիրի Բանիոնիոս Միլլոզոսի սրահին մէջ կազմակերպուած գեղարուեստական ցուցահանդէսին։

ԲՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ ալ երկրագործական ու արհեստագործական ցուցահանդէսներ պիտի կազմակերպուին, ինչպէս պիտի ըլլայ Անատոլիի նահանգներէն մէկ քանիին մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց նորէն հեռագրական ու թղթատարական տասը կայաններ հաստատել Արշիպեղագոսի կղզիներու եւ Այասլուքի նահանգներուն մէջ։ Նաեւ չատ մը կայաններ ալ պիտի ընդարձակուին։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՑԻ քարափին ու նաւահանգիստին գործերը օր օրի աւելնալուն համար, տեղւոյն մաքսատան պաշտօնեաներուն թիւը պիտի աւելցուի։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ չորեքշաբթի օրը հելլէն դերձակ մը ժամ տախտէ մեռեր է։

ՄԱԼԱԶԿԵՐՏԻ մէջ նորէն երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ կուսակալը որ քննական պտոյտի ելած էր, անցեալ շաբթու նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՊԱՂՊԱՂԱԿ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ.— Զեռնհաս պաշտօնաթանը նկատելով Գ. Պոլսոյ եւ մանաւանդ մզկիթներու բակերուն մէջ կրգդ մը անձեր ներկուած պաղպաղակներ եւ օշարակներ կը վաճառեն, ինչ որ վնասակար է հանրային առողջութեան, ծանոյց պատկանեալ պաշտօնեաներուն, քննել զանոնք եւ վաճառուելու անյարմար եղածներուն նկատմամբ հարկ եղած գործողութիւնները կատարել։

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը գրեն թէ այս տարուան բերքը չատ առատ է։

ԱՏԱՆԱՑԷՆ առնուած հեռագրի մը մը նայելով, Սէյհան գետը սկսեր է յորդիլ։

ՍԲՎԱԶԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներուն վրայ հարիւր լիսուն հեծեալներ պիտի աւելցուին։

ԲԺԻՇԿԻ ՄԸ ԱՆԽՂՃՈՒԹԻՒՆԸ. — Զանկուլաքէն կը գրեն Մոնիդեօսի.— «Հոս հաստատուած Պոլսեցի Բէյիշօղլու անուն բժիշկ մը վերջերս Թուրքի մը կողմէ կը կանչուի՝ իր կինը դարմանելու, որ տղաբերքի ցաւերէն կը տառապէր։ Բժիշկը, սակայն, որ իրեն ասվորութիւն ըրած է եղեր նախապէս այցագինը գրպանելէ ետք հիւանդին մօտենալու, 5 ոսկի կը պահանջէ։ Հակառակ հիւանդ կնոջ ամուսնին, ինչպէս նաեւ ուրիշներու խոստման եւ թախանձանքին թէ իր դրամը պիտի վճարուէր, բժիշկը չի հաւանիր։ Ամուսինը այն ատեն ճարահատ դուրս կ'ելլէ տեղէ մը գանելու դրամը, բայց մինչեւ անոր վերադարձը, խեղճ կինը տգնապէ մը բռնուած, զոր ապահովաբար իր վիճաբանութեան աղմուկները պատճառած էին, կը մեռնի։»

ՍԱՐԲԵԱՐԻ ՈՃԻՐԸ.— Առջի գիշերը Սարբեար, Օրթա Զէյմ, Պուրկազի Օսմանի սրճարանին առջեւ մարդ մը գըտնուեցաւ վիրաւոր. իսկոյն գեղարան մը տարուելով քննուեցաւ։ Զախ ուսէն ծանրապէս վիրաւորուած էր։ Թէեւ անմիջական դարմաններ եղան, սակայն վիրաւորը բաւական արիւն կորսնցուցած ըլլալով մեռաւ։ Այդ անձն է գաղթականներու թաղը բնակող Ալի անուն մարդու մը տղան՝ 25 տարեկան Մէհմէտ որ ըսաւ թէ հայրը զարկած էր զինքը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ Ալի եւ Մէհմէտ կռառպան էին։ Ալի գինեմոլ ըլլալով չէր աշխատեր։ Տղան քանի անգամներ կռռառած էր հօրը, որ ոչէ զի աշխատի, բայց Ալի կառքը կը ծախէր ու դրամը կը վատնէր։ Առջի իրիկունը այդ պատճառով ծագած կռիւի մը պահուն Ալի դաշոյնով զարկած էր իր զաւակը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ եւ խոստովանեցաւ գործած ոճրագործութիւնը։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԱՆՁՐԵՒԸ. — Երէկ ժամ 4ին Վոսֆորի Բումէլիի եզերքը՝ Դուրուչէշմէէն մինչեւ Պէօյիւքտէրէ, տեղատարափ անձրեւ եւ յետոյ կարկուտ տեղաց եօթը վայրկեանի չափ։ Այդ միջոցին Էմիրկէնի մէջ վախճանեալ Իսմայիլ փաշայի ապարանքին պարտէզը ծառի մը կայծակ զարկաւ։ Էմիրկէնի, Հիսարի ու Պէպէքի մէջ հեղեղներ գոյացան։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ գիշեր ժամ 1ին կէտրկ Փաշա, Պալի Փաշա Ճատտէսի, Բէրիբելիի կահագործի խանութին վրայի սենեակէն հրդեհ ծագելով թէ՝ այդ խանութը ու վրայի սենեակը, թէ քովի պարսիկ ծխավաճառին խանութը ու վրայի սենեակը եւ թէ մեքենայի ու ջրհանի նորոգիչ Տիմիթրիի խանութին վրայի սենեակը ու կարասիները այրեցան։ Ծխավաճառին խանութի ապրանքները 150 ոսկիի ապահովագրուած էին Ինսիոն Ընկերութեան եւ Տիմիթրիինն ալ 250 ոսկի՝ Քոնֆեան Ընկերութեան։ Ոտիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ, հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

Օտոյ՝ բացարձակապէս անզուգական ակռայի հեղուկ։ 533.—

ՎԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍ. ՊԱՆԳԱՑԻՆ

Ա.ԶԳ.— Բումէլիի երկաթուղւոյ արժեթուղթերու 1903 յունիս 1ի վիճակահանութենէն պարգեւ կամ ամորթիման չահողներուն կը ծանուցուի թէ՝ 1903 յուլիս 1էն (Ք. Ե.) սկսեալ պիտի կատարուին իրենց վճարումները, 100ին 58 հաշուով։ Միեւնոյն ատեն սերթիֆիքա մը պիտի տրուի իրենց, որով իրաւունք պիտի ունենան յառաջիկային որոշուելիք յաւելուածական գումար մըն ալ ստանալու, եթէ օսմ. կայս. կառավարութեան եւ օսմ. Հանր. Պարտքի վարչական Խորհրդոյ միջեւ գտնուած իրաւարարութիւնը տակոսի սակին բարձրացումը որոշէ 1903 մարտ 1/14 թուականէն սկսեալ։ Եթէ յաւելուածական գումարի մը վճարումը չորոշուի, տրուած այդ սերթիֆիքաները չեղեալ պիտի նկատուին։ 2—6

ՇԵՄԻԶԵՐՈՒ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 399
Կանանց համար ճերմակեղէններու եւ բրդեղէններու ցուցադրութիւն։
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ ԵՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զորեքշաբթի օրուան թուով հաղորդեցինք թէ բարեսէր անձնաւորութիւն մը պատրաստակամութիւն յայտներ է 3000 ոսկիի նուիրատուութիւն մը ընելու ի Նպաստ եկեղեց. եւ կրթական հաստատութեանց։ Կ'իմանանք այժմ թէ այդ անձնաւորութիւնն է Վսեմ. Նշան էֆ. Գալազեան,—հանգուցեալ Յակոբ փաշայի եղբայրը,— որ 3000 ոսկի յատկացուցեր է Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ սեփական գետնի մը վրայ շէնքեր կառուցուելու եւ հասոյթը յիշեալ եկեղեցիին ու Բերայի վարժարաններուն յատկացուելու համար։

—Հանգուցեալ Տ. Գարրիէլ Ս. քահանայ Խանեանի օծման եւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ առաւօտ Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ։ Պատարագեց Կրոն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպ., որ կատարեց նաեւ օծումը։ Ներկայ էին Տ. Մովսէս եւ Տ. Մկրտիչ եպիսկ ները, վարդապետներ ու քահանաներ։ Պատարագիչ Սրբազանը քարոզ մը խօսելով թուեց հանգուցեալ քահանային բարեմասնութիւնները, եւ անոր կենսագրութիւնն ընելով, Պատրիարքարանի Ժողովոյ մէջ ունեցած գործունէութիւնը ու ջանասիրութիւնը դրուատեց։ Ապա թափոր կազմուեցաւ նախագահութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպ.ի, եւ դագաղը առաջնորդուեցաւ գերեզմանատուն։ Ցուզարկաւորներու ստուար բազմութեան մէջ կը նշմարուէին վարչական կրկին ժողովոց կողմէ ղրկուած պատուիրակներ։

—Մոսկուայի մէջ սպաննուած բարեգործ սեղանաւոր Պ. Ժամարեանի եղբօրմէն դրամական պահանջում մը եղեր է վերջերս։ Մայիս 14ին, միջին տարիքով մարդ մը՝ 11–12 տարեկան տղու հետ մը՝ Շուշի Պ. Ժամարեանի տունը երթալով, կը խնդրէ որ տանտէրը դուրս կանչուի, ուուն նամակ մը ունի յանձնելիք։ Պ. Ժամարեան, որ այդ միջոցին ճաշի նըստած էր, չուզելով երթալ, սպասաւոր մը կը ղրկէ՝ հասկնալու համար թէ ի՞նչ կ'ուզէ։ Անծանօթը նամակը սպասաւորին կուտայ եւ պատասխանին կը սպասէ։ Պ. Ժամարեանց կ'առնէ կը կարդայ նամակը, որով դրամական գումար մը կը պահանջուէր իրմէ, եւ ապշած դուրս ելլելով հարցափորձ կ'ընէ նամակաբերը։ Անծանօթը կը պատասխանէ թէ այդ նամակը իրեն տուած էին Ժամարեանին յանձնուելու համար, փոխարէն 4 բուբլի վարձատրութիւն խոստանալով։ Մարդը ձերբակալուած է։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ատենապետ Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, եւ անդամներէն Մանուկեան Տիգրան եւ Եվրէնեան Գրիգոր էֆ.ները երէկ ցորեկ Հիւանդանոց այցելեցին եւ ընթացիկ գործերով զբաղեցան։ Հիւանդանոցի պաշտօնեաներէն ոմանց զեղծումներու քննութիւնն ալ կատարուեցաւ այս այցելութեան առթիւ։

—Ռոտոսթոյի Ս. Խաչ վարժարանի շինութեան, ինչպէս նաեւ Խարբերդի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ վերաշինութեան կայս. հրամանը շնորհուեր է։ Պիղատ, Տիվրիկի, եւ Պաղտատի վարժարաններուն, ինչպէս նաեւ ուրիշ մէկ քանի եկեղեցիներու եւ դպրոցներու նորոգութեան եւ վերաշինութեան հրամանը շնորհուելու համար կայս. կառավարութեան մօտ Պատրիարքարանի կողմէ խնդրանք եղած է։

—Ս. Պատրիարքը վաղը Բերայի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ պիտի պատարագէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի «ելն ի վիրապէ» ոտնին առթիւ։

—Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպիս. Բագրեւանդեան որ Լիմ անապատի վանահայրութիւնն ալ կը վարէ, հեռագրած է Պատրիարքարան թէ Լիմ անապատ երթալով վանքին գործերու կարգադրութեամբ զբաղեր է, եւ եկեղեցիին վերանորոգեալ մասերու օծումը կատարեր է։ Տ. Սահակ եպիսկ. կ'աւելցընէ թէ այս պարտքը կատարելէն վերջը վերադարձեր է Վան, եւ վերստին ձեռք առնելով Առաջնորդարանի գործերը՝ Պատրիարքարանի հրահանգին կը ըսպասէ ի մասին իր հրամարականին զոր ասկէ առաջ ղրկած էր Պատրիարքարան։

—Ատանայէն կը գրեն թէ Կիլիկիոյ Տ. Սահակ կաթողիկոսը պատրաստութիւն կը տեսնէ իր Պոլիս ուղեւորութիւնը փութացնելու, եւ առ առաւելն մէկ ամիսէն հոս գտնուելու։

—Հայ Հռոմկականաց Ս. Պատրիարքը երէկ Բ. Դուռը երթալով՝ այցելեց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ ներքին գործոց Նախարարին։

—Այս առաւօտ, Էսքեան վարժարանի աշակերտներէն Վահրամ Դարպասեան անուն տասերեք տարեկան տղայ մը, վարժարան երթալու միջոցին, Ցուանց Այրիրատա եկեղեցւոյն դիմացը գտնուած սօպաձիին տանընչորս տարեկան աշկերտը զմեղիով կուրծքէն վիրաւորեց զայն։ Վիրաւորը տղան ֆրանսական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։ Վիրաւորեալին վէրքը անվնաս է եւ զարնող տղան ձերբակալուած է։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ մայիս ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն 1080, Սարգիս Մանուկեան որդիք փոխան ծաղկեպսակի իրենց հանգուցեալ քրոջ տիկին Վերգին Պ. Կիւլպէնկեանի հոգեհանգստեան պաշտօնին առթիւ 2160, Կիւլպէնկեան եղբարք, Սարգիս Կիւլպէնկեան որդիք 1080ական, Երէտ. Քրիս. Եղայրակցութիւն Ատաբազարի, ի Նպաստ Հիւանդանոցիս տրուած նուագահանդէսի հասոյթը 540, Տիկին Վերգին Օ. Պաղատյեան ի Բարիզ վասն տարեդարձի մահուան ամուսնոյն հանգուցեալ Օհան էֆ. Պաղատյեանի 540, Յարութիւն էֆ. Կիւրիւնլեան նուէր պաշտօնի վասն հոգւոյ տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի 324, Յովհաննէս էֆ. Գամպէրեան ի Մանչեսթր վասն տարեդարձի մահուան իր վաղամեռիկ եղբօր Յակոբ Գամպէրեանի ի Սամսոն 240, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ գանձանակէն 243, Գէորգ եպիս. Երէցեան, Տիկին Ս. Յակոբեան, Տոքթ. Խնդիրեան էֆ. մայիս ամսական 216ական, Համբարձման տօնի օրը վաճառեալ Մանգումներու հասոյթը 214, Իսկէյէի մի քանի ազգայիներէ հանգանակեալ Տ. Արսէն քհնյ. Խաչատեանի միջոցաւ 201, Գրիգորիս արքեպիս. Յովհաննէսեան 120, Հմայակ եպիս. Դիմաքսեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Բարթող էֆ. Թէլեան, բարեսէր ոմն խնդրոյ մը կարգադրութեան առթիւ ձեռամբ Մարտիրոս էֆ. Էքսէրճեանի, Նիկողոս Թոմպուլեանի հոգւոյն համար նուէր պատարագի, Տիկին Պէթրոս Ե. Զիզմէճեան ի Լոնտոն, մատաղագին ամուսնոյն Եղիա էֆ.ի անուան տարեդարձին առթիւ 108ական, Տէր Յովհաննէս Ա. քհնյ. Մկրեան, Ա. Մ. Պ. Եղիազեան էֆ. ի Տէվրէկ ձեռամբ Փափազեան եղբայց 60ական, Պուրսուրի Թաղ. Խորհուրդը 54, Մկրտիչ եպիս. Վահապետեան, Նշան էֆ. Դուլգասեան 40ական, Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, Տիկին Փայլիկ Մուրթաֆեան, Կարապետ էֆ. Կարապետեան Սեբաստացի, Մելքոն էֆ. Միլոյեան 20ական, Խաչատուր էֆ. Պաղարեան 15, կօչկակար Թէվֆիգ աղա Կրուստի մը գանուելուն առթիւ 10 ղ.։ Գումար 9477 ղրուշ։ (Շարունակելի)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՆԱԶԻՄ ԷՖ. ՊԱԼՊԱԼԵԱՆ

Երեք-չորս ամիսներէ ի վեր Ռոտոսթօ կը գտնուի ծանօթ ատամնաբոյժ Խաչիկ էֆ. Պալպալեան։ Ակռայի այլեւայլ հիւանդութիւններ դարմանելու եւ նորեր շինելու կամ լեցնելու մասին ցոյց տուած ճարպիկութիւնն ու ճաշակը արուեստին պահանջումներուն համաձայն է. այս գովելի յաջողակութիւնը իր հեղ բնաւորութեան միացնելով՝ յիշեալ Տոքթորը մեծ համակրութիւն գրաւած է քաղաքիս մէջ. բոլոր իրեն դիմող յաճախորդները գոհ մնացած են։ Յիշեալ Տոքթորին մեր քաջալերանքը ամենայնիւ գտնուելէն զատ՝ փութալի օգտուելի բոլոր պէտք ունեցողները։ Մենք ար՞ մեր անձին վրայ գործնականապէս փորձելով պարտք կը զգանք այս տողերով հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնելու յիշեալ Տոքթորին։ 2—3

Ռոտոսթո Տ. Պ.

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՆ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 18 յունիս.— Եգիպտոսի Խիվը հոս ժամանեց։

ԲԵՆԹԱ.— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ արքայական որոշումը, յունիս 16 թուականով, որ կ'ընդունի Զէլի դահլիճին հրաժարականը, ի վեր հանելով հանդերձ անոր կողմէ երկրին մատուցուած բարւոք ծառայութիւնները։ Հրաժարեալ դահլիճին Խրուանթիոյ նախարար Պառոն ֆոն Զէհի եւ առեւտրական նախարար Պ. Լանկի տրուեցաւ Գուրոն տը Ֆէր պատուանշանի առաջին կարգը։

—Հունգարական հեռագրական Գրասենակութիւնը կը ծանուցանէ թէ Էթիէն Թիցա կոմսին կողմէ Խորհրդարանի քանի մը անդամներուն հետ կատարուած բանակցութիւններուն նպատակն է կարծիքներու փոխանակութիւն մը այն խնդրոյն վրայ թէ ինչպէս դարմանելու է խորհրդարանական տագնապալից կացութիւնը։ Այդ բանակցութեանց պահուն կարծիքի անհամաձայնութիւններ ծագած ըլլալով. Թիցա կոմսը տակաւին եւ ոչ մէկին առաջարկութիւն մը ըրած է նախարարական պաշտօնի համար։ Այդ պատճառով կարելի չէ առ այժմ ըսել թէ Թիցա կոմսը իր ստանձնած պաշտօնին մէջ չէ յաջողած։

—Թիցա կոմսը իրիկուան Վիէննա զընաց՝ տեղեկութիւն հաղորդելու կայսր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրեմտենպլաթ կը յայտարարէ թէ իրողութեանց համապատասխան չէ այն լուրը, որուն համեմատ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլայ զինուորական ծառայութեան վերաբերեալ օրինագիծին նկատմամբ։ Ատոր վերաբերեալ ծրագիրը, որ երկու տարուան ծառայութեան վրայ հիմնուած է, արդէն պատրաստուած է, բայց երկու կառավարութեանց ներկայացուելու թուականը պիտի որոշուի, Հունգարիոյ մէջ կացութեան ստանալիք հանգամանքին համաձայն։

ՈՒԼՈՒԻԶ.—Առտուն դիպուածով պայթում մը պատահեցաւ զինարանին լիտտիթի գործարանին մէջ։ Տասնըվեց հոգի մեռան եւ տասնըվեց հոգի վիրաւորուեցան. ասոնց չորսը քիչ վերջը մեռան։

ՊԷՐԼԻՆ.— 395 ընտրութեանց 387 յայտնի են։ Ընտրուեցան 31 պահպանողական, 88 կեդրոնի կուսակցութենէն, 54 ընկերվարական, 5 ազգայնական-ազատական, 4 Լեհ, 6 կայսրութեան կուսակցութենէն, 6 Ալզասցի, 1 Դանիացի եւ 3 գիւղացիներու միութենէն. 148 ալ համեմատականի մնացին։ Մասնակցեցան 122 ընկերվարական, 65 ազգայնական-ազատական, 37 պահպանողական, 35 կեդրոնի կուսակցութենէն, 16 կայսրութեան կուսակցութենէ, 5 հակահրէական եւլն.։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին 3½էն 3ի զեղչեց։

(ԱԺԱՆՆ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 18 յունիս.— Միջազգային իրաւարարութեան խորհրդարանական խումբը ընդունեց Անգլիոյ Սրեսփ. ժողովին խումբին հրաւէրը՝ ներկայ գանուելու յուլիս 29ին Լոնտոնի մէջ կատարուելիք գումարման։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուլուիչի զինարանին լիտտիթի գործարանին մէջ դիպուածով պայթում մը պատահեցաւ։ Թան հոգի մեռան եւ տասնըհոթը վիրաւորուեցան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Եւմական նախկին նախարար Պ. Վիլլավէրտէ վերջնական ատենապետ ընտրուեցաւ Երեսփ. ժողովին։

ՍՈՖԻԱ.—Գերագոյն ատեանը տուաւ իր վճիռը՝ Թատոսլավովի նախկին դահլիճին նամակներուն համար։ Պ. Ռատոսլավով, Իվանչով եւ Թանչէվ դատապարտուեցան ութ ամսուան բանտարկութեան եւ իրենց քաղաքային ու քաղաքական իրաւունքներէն զրկուելու։

ԲԱՐԻԶ.—Նիւ-Եորքի սակարանէն առնուած հեռագիրները կացութիւնը լաւագոյն ցոյց կուտան։ Երկաթուղիի բաժնեթուղթերուն գիները թեթեւ բարձրացում մը կրած են։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը հաւատուի թէ Լէոն ժդ. Պապը չպիտի ընդունի Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէն՝ Հռոմ այցելութեանը միջոցին։

ԲԱՐԻԶ.—Իտալիոյ արտաքին գործոց նախորդ նախարար Պ. Բրինէդդի Բարիզ եկաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բանի մը օրէ ի վեր առատ անձրեւ կը տեղայ։ Այդ պատճառով թէմս գետը յորդեցաւ եւ հաղարաւոր արտավար տեղ ողողեց։ Լոնտոնի բոլոր ստորերկրեայ ճամբաները ու թիւնէլները ջուրով լեցուեցան։ Երթեւեկութիւնները մասամբ ընդմիջուած են։

ՊԷՐԼԻՆ.— Վարչավիոյ Ալեքսանդր հրապարակին վրայ խոշոր տուն մը դիպուածով փլաւ։ Մինչեւ հիմա մարդու տասնըվեցը դիակներ հանուեցան փլատակներուն տակէն։ Այդ տան մէջ չատ մարդ կը բնակէր, ուրկէ կը հետեւցուի թէ փլատակներուն տակ դեռ բաւական մարդ ըլլալու է։ Մինչեւ հիմա վերի յարկը բնակողները գտնուեցան։ Կ'ենթադրուի թէ քառասուն հոգի զոհ դացած են այդ արկածին։

ՂԱԼԱՔԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 5 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	35	08 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	35	21 ½
Ամէնէն վար գին	»	34	07 ½
Բուլգարիի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	131	62
Ամէնէն բարձր գին	»	131	—
Ամէնէն վար գին	»	131	37

ԲԱՑՈՒՄ 6 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Դ.	35	06
Բուլգարիի Օրկաթուղի	Ֆր.	131	37
Շիրքէթի Խալիթէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէռէսի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Դօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապաճ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	10
» Ժուիսանս		1	70
» պարտաթուղթ		482	—
Քարափ Դ. Պոլսոյ		498	—
Թրանսվալ		118	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		267	—
Լավրիոտ		80	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	35
« պարտաթուղթ	«	500	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

ոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	20
» » » չէք	»	109	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Գէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Շօլ Եմբէրիտլ	»	20	10
Բլիսիոց	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	106	01
Մէճիտիէ	»	—	—
ուպլի Ոդեգրամ	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	25
Օսմանեան Դանթ սէռի Բ.	61	—
» » » Գ. բաց.	22	12
» » » Գ. գոց.	32	—
Օսմանեան Պանքա	14	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մօնօբոլ	44	50
Գուլկարական 1888	94	—
Եգիպտիէն իւնիֆիէ	105	50
Բօլիվիա	103	87
Թրանսվալ	4	68
Այտին երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	33 ¾

ԲԱՐԻԶ, 17 Յունիս

Ֆրանս. Դանթ 3 %		97	32
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	32	80
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	32	60
» » » Բ.	»	62	—
» » » Դ.	»	34	65
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	608	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուլգէի երկաթուղի	»	132	50
Օսմ. մարսատուն	»	475	—
Օսմ Ռէժի	»	394	—
Բրօքոհիէ Թիւրք 4 %	»	504	—
Քէտէտ Լիոնէ	»	1094	—
Իտալական Դանթ	»	103	90
Ըպանիական արտաքին	»	90	30
Թրանսվալ	»	119	30
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամագեղ	»	—	—

ՊՐԻՍԷԼ, 17 Յունիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		32	30
Բուլգէի երկաթուղի		131	25

ՊԷՐԼԻՆ, 17 Յունիս

Դուալը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	134	75
Բնատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	20
Փսխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	80
Բուլգէի երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. Ռէժի	»	351	—

ՕՍՄ. ՀԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈՒԵՆԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՊԵՆԻԱ
Ա. ՊԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Գ. ԼԻՆԱՐՏՈ
ՍԻ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, չատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գեղանցպէս իտալիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծուլու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցպէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ։— Խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Բէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Բէրէսթեֆիլէր, թիւ 394, Գատրգիւղ քարափին վրայ, Նանի Միքայիլի քով, Սամսոն՝ Անտոնօղլու Եղբարք։ 15—104

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԻԹԱՒԷՆ Փ. ԲԷՕՍՄԱՆՕՂԼՈՒ
ՍԻ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ կտրոններ կը գանէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեանց պարգեւներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ ,եւ այլն։

ՆԿԱՐԻՉ

Նկարիչ–արուեստագէտ Պ. Սրմենակ Ֆընաքդլեան որ հինգ տարի Բարիզի մէջ կատարելագործած է նկարչութեան արուեստը, Պոլսոյ Գեղարուեստից վարժարանին աշակերտելէ յետոյ, պարտաւոր է ամէն նկարչական գործ կատարելու (գարգալէմ) խիստ գոհացուցիչ պայմաններով, ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհացնելու ատիճան։ Այս նկարիչ–արուեստագէտը կը պատրաստէ s'արէk նաթիւր նկարներ, ակրանֆիամանեներ կը հանէ, շատ բնական նմանութեամբ ու խնամատար աշխատութեամ

{ԷՆ ԱՌԱՋ ՍԱ ԿԱՐԴԱՑԷՔ}

ՀՈՎԱՆՈՅԱՎԱՃԱՌ

ՍԿԶԲԳԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գտնէք կամ չինել կու տաք զգեստ, շապիկ, գէս եւ գլխարկ՝ վայելչաւոր եւ վայելեցնելու համար: Աղէկ: Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան շէնքնորհքը չի մնար վրանին: Ուստի, խնամով չինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գտնեցէք Դա-

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փախադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000ին աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը: 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ ֆր. 17,500,000:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկասմանդ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվնաս է, ըլլայ զբաղման, համբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի առեն: Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալին վճարելի յետոյ, ապահովագրեալ ապահովագրին հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները պատ պատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետամնաց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվաճառ ընելէ յետոյ իրաւունց կորուստ չկայ: Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է: Աւելի մանրամասն նուիրեանց համար դիմել:

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԳՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քնիչ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Գալիս, Հուէթլ խան
Վայվոտա փողոց, Վէթալիս խան
Ղալաթիա

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻՒԺՈՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻԶ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆԳԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՈՅՈՎ

ՊԻՒԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կորովիչ զօրերու է՝ նաեւ ի՛ն է բուն է: Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլորոզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային նեւրանդութեանց, ստամոքսի նեւրանդութեանց և նորապրոյտ վիճակի համար:

ՊԻՒԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ:

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՅ. — P. LEBEAULT & Cie, 6, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը (20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հովուղ փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը:

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաբօխ
Մարբուճճիլար, Զարչըլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի: 194

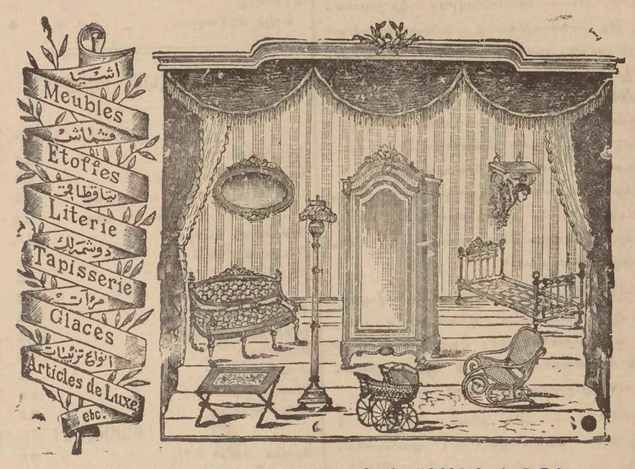

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գալաթասարայ փողոց, թաղապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց: Ամերիկեան կարասիներ: Իտալիոյ միայնակ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում): Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, դրասենեակներու, եալլի:

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 4—52

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՓԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Յունիս 22ին Միսկիրէլի, Սեւ Ծովէն:

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 23ին Միսկիրէլի, ուղ. Մարսիլիա:

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար:

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Դարձակալին Թօփ Հանէ Քարաքիւղ: 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելքի միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանատիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Մուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Միրզիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալէքսօ	218
Ուրանի	7269	Եէրպուրկ	161

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէքթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21, Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ:

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՑԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ:

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13:
Սկիւսար Զարչը պօղլ, թիւ 120:

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզուի տունը:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեասի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմս	1497	Կօգս	1011	Մալմս	724
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրօտոս	1695	Մարէնկս	2273
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709
Արիոսգս	2271	Ֆիոս	4311	Հիտալկս	1581	Միքաոս	3557
Պասանս	1822	Ֆօմինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1057
Պորտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հօրաղիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735
Պրաւս	1076	Ֆրաքս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419
Պրիւնս	841	Ֆինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083
Պրիֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100
Դէյրս	1671	Էլսորատս	1520	Ֆիւնս	1080	Օնֆարիս	4036
Գարիրսս	1337	Էրազս	1841	Փէնս	1053	Օրլանտս	1535
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմս	1700	Բօլս	510
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Ռիալթս	2229
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Ռինալտս	1663
Գլիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	Ռօլլս	1613
Գոլրաատս	4235	Կիզանս	1243	Լօրէնցս	3191	Ռամէս	1789

Ալէքս չոգենաւը, նաւապետ Պենկամ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն և Մալսի իրէն հաս կը սպասուի:

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻՐՋՕՏ
Թիւ 22—24. Քեւչիւք Միւլէք խան. Ղալաթիա 277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՅԴՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Դշ. 3/16 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Դշ. 4/17 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա. Պէրութ, Թարապուլուս-Շամ:
Եշ. 5/18 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Ուր. 6/19 Օտեսայէ ժամը 10ին միջօրէն առաջ.
Շբ. 7/20 Տարտանէլ, Այնորոզ, Մելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:

ՅԴԻՍ. ԼԻՃԼԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող օրգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմինեան	10500	Էմիրէքրն	3500
Քէսարիան	10500	Արրժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Այմէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ֆորթիան	8000	Անտալուզիան	2500
Սասդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	900
Վավոնիան	3700	Օրորդս	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	80
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՖՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարտէզի վրայ մաքսատան հին տեղը
600 Ատանասէր ՋԱՐԵՀ ՀՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 Խառ. Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 221 Խառ. Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քիսրք	»	12	45
12	5	» Սապանճա Բունար	»	12	3
12	59	» Ալաեունա	»	11	7
1	41	» Զէքիւրլէր	»	10	23
2	41	» Տէօյէր	»	9	35
3	10	» Իհսանիյէ	»	8	50
3	34	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլիկէօլ Համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Պէօյիւք Զօղանլար	»	6	50
6	6	» Զայ	»	6	3
6	51	» Իսկաքլու	»	5	10
7	15	» Եասխան	»	4	45
7	46	» Աք Հէհիր	»	4	23
8	18	» Աղարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	» Իւկին	»	2	33
10	25	» Արն-Խանը	»	1	39
11	20	» Հրայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյատան	»	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմ. Գոնեա	մկն.	10	30
Իրկն.				առտ.	

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇՏ. ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 34 Խառ. Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 36 Խառ. Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 31 Խառ. Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 33 Խառ. Իրկն. Ժ.	Վ.
10	55	7	45	մկն. Քարաքէօյ Կամուր	ժմ.	3	40	11	45
11	20	8	10	ժմ. Հայտար Փաշա	մկն.	3	15	11	20
11	45	8	27	մկն.	ժմ.	3	3	10	58
12	50	9	40	ժմ. Բէնտիք	մկն.	1	58	9	44
1	—	9	50	մկն.	ժմ.	1	43	9	30
1	22	10	15	» Թուզլա	»	1	23	9	8
1	43	10	40	» Կէյպզէ	»	1	2	8	48
2	8	11	2	» Տիլ Իսքէլէսի	»	12	33	8	15
2	19	11	13	» Թավշանճիլ	»	12	19	8	4
2	40	11	34	» Հէրէքէ	»	12	8	7	52
3	1	11	54	» Եարբմա	»	11	41	7	25
3	15	12	7	» Թիւթիւն Զիգիթլիք	»	11	29	7	10
3	27	12	21	» Տէրինճէ	»	11	18	6	59
3	42	12	35	ժմ. Իզմիտ	մկն.	11	—	6	43
4	7	—	—	մկն.	ժմ.	—	—	6	18
4	41			» Պէյիւք-Տէրպէնտ	»			5	42
5	14			» Սապանճա	»			5	12
5	41			» Համիտիյէ	»			4	54
6	28			» Կէյվէ	»			3	58
6	54			» Աք-Հիսար	»			3	32
7	29			» Մէքէտէ	»			3	3
7	59			» Լէֆքէ	»			2	29
8	37			» Վէզիր-Խան	»			1	51
9	20			ժմ. Պիլէճիք	մկն			1	10
9	35			մկն.	ժմ			1	—
10	45			» Քարաքէօյ	»			12	10
11	29			» Պօզիւք	»			11	34
12	22			» Ին Էօնիւ	»			10	57
12	54			» Զուքուր Հիսար	»			10	24
1	35			ժմ. Էսկի Շէհիր	մկն.			9	45
Իրկն.								առտ.	

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„ի (69)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԻԷ ՇԱՆԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ի

—Շատ գէշ, սիրելի տոքթէօր:

—Իրա՞ւ: Կարծեմ միասին մեկնեցաք:

—Օ՛հ, թոյլատրեց իրեն ընկերակցելու, եւ ես օգտուեցայ այդ թոյլտուութենէն, բայց բնաւ չէի կանխատեսեր այդ կատակերգութեան վախճանը:

—Ձեր սիրային յաղթանակը սէքիլնկի դրան առջեւ վերջացա՞ւ: Մի՞թէ կը սպասէին անոր:

—Ո՛չ, առանց դժկամակութեան ընդունեցաւ իրեն ընկերակցելու համար ըրած հրաւէրս: Զուղեց կապ նստիլ, բայց թեւս մտաւ, ու դիս տարաւ այնպէսի թաղ մը զոր շատ քիչ կը ճանչնայի: Ցետոյ երբ իր տան առջեւ գըտնուեցաւ, գիւղեր բարի մաղթեց ինձի ու տուն մտաւ:

—Բաւական վայրագ չմկկող մը է եղեր: Անոր ընթացքը նոյնքան անբացատրելի է որքան Մորկի գործը:

—Տոքթէօր, այս չէ ամէնը: Այդ գեղեցիկ արշաւանքէն դարձին՝ չարագործներու կողմէ հետապնդուեցայ, որոնք ակներեւօրէն կ'ուզէին կողոպտել դիս. շատ դմնդակ վայրկեան մը պիտի անցընէի, եթէ երբեք, բարեբաստիկ դիպուածով մը, չհանդիպէի մօրեղբօրս գործածած մէկ չարաճճի փոքր ծառային: Այդ խելացի կավրոչը ինձի ցոյց տուաւ լաւագոյն ճամբայ մը եւ կառք մը գտաւ ինձի համար: Անոր շնորհիւն է որ ազատեցայ պարոն գողերուն ձեռքէն:

—Կրո՛ղ, հիմա կ'ըմբռնեմ որ ինչո՛ւ դոն չես մնացած այդ վերջաբանէն: Այդ հրաշագեղ կինը կասկածելի կը թուի ինծի, ու մտովի կը հարցնեմ թէ ձեզի հետապնդողներուն հետ համախորհուրդ չէ՞ մի՞թէ:

—Ես ալ այդ բանը կը հարցնեմ մտովի. բայց չեմ ուզեր հաւատ ընծայել: Այդ կինը իշխանուհի՞ ձեւեր ունի:

—Երեւոյթները յաճախ խաբեպատիր են. մանաւանդ Բարիզի մէջ: Այս զարմանալի քաղաքին մէջ կիները մէկ օրէն միւսը կը փոխուին: Դրաւ կը դնեմ որ փողոցին մէջ հանդիպած քրիստեանաւք գեղեցիկ կին մը եթէ հազուեցնեմ օրուան նորաձեւութեան համեմատ ու վայելուչ յարկաբաժնի մը մէջ դնեմ դայն, պիտի կրնամ իրը բարձր դասակարգի վերաբերող տիկն կլլեցնել: Մէկ ամիս յետոյ, անկիա պիտի կրնայ դքսուհիի մը դերը խաղալ կատարելապէս:

—Այդպիսիները տեսնուած են, բայց վստահ եմ թէ վրան խնդացող հրաշագեղ կինը բնաւ կողով չէ կրած կռնակը: Ես մարդը կը ճանչնամ: Աչխարհիկ ընկերութեան կը վերաբերի... ճշմարիտ կամ կեղծ... եթէ այս վերջինն կը պատկանի, կոչումով է, որովհետեւ շատ լաւ տպաւորութիւն մը պիտի ձգէ աղնուապետական սրահի մը մէջ:

—Ի՞նչ կը կոչուի:

—Օ՛հ, մտացածին անուն մը տուաւ ինծի, ամէնէն հասարակ անուններէն մէկը, տիկին Սէրժան: Տոքթէօր, կ'ապահովցնեմ ձեզ թէ առեղծուած մըն է այդ կինը: Մնաց որ քանի մը օրէ ի վեր, արտակարգ բաներ միայն կը տեսնեմ ու կը լսեմ: Կը հաւատա՞ք, եթէ ըսեմ որ մօրեղբօրս քով ծառայող փոքր սպասեակ մը պաշտպանութիւնը կը վայելէ մեծահարուստ օտարուհիի մը, զոր դէթ կը ճանչնաք անունով... Եալթա կոմտուհին:

—Կը ճանչնա՛մ մի. լաւագոյն յաճախորդուհիներս մէկն է: Դեռ քիչ մը առաջ դիս ուղած էր. ճաշէն յետոյ անոր մօտ պիտի երթամ:

—Զարմանալի՛ բան: Մօրեղբայրս ինծի ըսաւ թէ Նիս կամ Մոնաքօ պիտի երթար ան:

—Արդարեւ գնաց ու երէկ միայն դարձաւ: Կ'երեւայ թէ ճամբորդութիւնը աղէկ չէ եկեր, քանի որ ինծի պէտք ունի հիմա:

—Տոքթէօր, քանի որ այդ կոմտուհիին անձնական բժիշկն էք, կրնաք տեղեկութիւններ հաղորդել անոր վրայ, գոնէ Մաքսիմ: Ամէն օր այդ կոմտուհիին վրայ խօսուիլը կը լսեմ. ականջներս լեցուած են ցնորեցուցիչ պատմութիւններով, որոնց մէջ դեր մը կը կատարէ ան. բայց ամենափոքր զգաստիք մը իսկ չունի՝ թէ իսկապէս ի՞նչ տեսակ կին է ան: Հազար ու մէկ գիշերներու մէջ նկարագրուած իշխանուհիի մը երեւոյթը ունի:

—Ատոր պէս բան մը, ըսաւ Պ. Վիլլակոս ժպտագին:

—Բայց ո՞ւր հաստատուած է անոր իշխանապետութիւնը:

—Շատ հարցումներ կ'ընէք: Իմ բոլոր գիտցածս սա է թէ անհնարապէս հարուստ է ան ու արտառոց ճաշակներ ունի: Այնպիսի կին մըն է որ չի կրնար տեղ մը կենալ: Անցած օր Իտալիա մեկնեցաւ, ծանուցանելով թէ ձմեռը հոն պիտի անցընէր: Շաբթուան մը բացակայութենէն յետոյ, Բարիզ կը դառնար: Շատ չպիտի զարմանամ եթէ վաղը ճամբայ ելլայ՝ մինչեւ Նեղոսի երրորդ սահանքը ելլելու համար:

—Կ'երեւայ թէ բոլոր ռուս կիները այս տիպարին վրայ ձեւուած են:

—Բայց չեմ կարծեր որ ռուս ըլլայ:

—Ներողութիւն, տոքթէօր, ինծի հաւատուածին համաձայն, այդ տղուն նըկատմամբ կոմտուհիին ունեցած շահագրգռումին պատճառը սա է որ իր հօր ծառայութիւնն մատուցած է իր պաշտպանեալին հայրը, երբ այս վերջինը գերի էր Ռուսիոյ մէջ: Այդ ծառայութեան փոխարէն հատուցուած երախտապարտութիւն մըն է այդ պաշտպանութիւնը:

—Կարելի է որ Ռուսիոյ մէջ բնակած ըլլայ մանկութեանը, բայց հաւաստի եմ որ արեւելեան տէրութեան մը հպատակ է:

—Պա՜հ, մի՞թէ խո՞յս տուած է կիներու յատուկ վայրէ մը: Կատարեալ պիտի ըլլար ամէն բան:

—Ո՛չ, բայց անիկա ասիական նահանգներէ մէկուն մէջ ծնած է, եւ Ցոյնի մը հետ ամուսնացած, ինչպէս բնակող այն յոյն ընտանիքներէն մէկուն հետ, որոնք ազնուական գերդաստաններէ սերած ըլլալ կը պնդեն:

—Կ'ենթադրեմ որ իր նշանաւոր ամուսինը մեռած ըլլայ:

—Այո՛, բոլորովին մեռած: Կոմտուհին այրի է երեք տարիէ ի վեր:

—Քանի՞ տարեկան է,

—Բնաւ չեմ համարձակած հարցնել: Շատ երիտասարդ կ'երեւայ, բայց երեսունին մօտիկ ըլլալու է:

—Գեղեցիկ է, այնպէս չի՞: Հեռուէն միայն տեսած եմ:

—Ես մօտէն տեսած եմ, բայց չեմ կրնար ըսել թէ ի՞նչ կը խորհիմ իր դէմքին վրայ: Գեղեցիկ է: Տգե՞ղ է: Ես ալ չեմ կրնար որոշել: Բայց կրնամ հաւաստել թէ իրեն մօտեցող անձերը կը հրապուրէ: Նոյն իսկ ես պիտի բռնուէի: Կախարդիչ կին մըն է:

—Արտակերդրոն կախարդիչ մը: Կ'ըսուի թէ շատ արտակարգ կեանք մը կը վարէ:

—Ճիշդ է: Շատ մարդիկ գիտեմ որոնք խենթի տեղ պիտի դնէին զայն: Նախասիրութիւն ունի այրերու յատուկ ամէն տեսակ մարմնակրթանքներու հետեւելու: Կ'որսայ, հրազէն ու սուր կը քաշէ, եւ ամէն տեսակ զէնք գործածելու մէջ քաջավարժ է: Ծանօթ եղող բոլոր սրբորներուն կը հետեւի, եւ նորերը ալ կը հնարէ: Բայց այս արտառոցութիւնները արդեւք մը չեն ըլար որ կիներուն ամէնէն վայելուչը ու պաշտելին ըլլայ: Երբ ուզէ: Ոչ ոք անկէ աւելի աղէկ կը հագնի. այս մասին կրնայ դաս տալ ամէնէն վայելուչ բարիզուհիներուն:

(Շարունակելի)